

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła
Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie

Data przeprowadzenia wizytacji: 16-17.01.2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	30
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	38
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	43
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	47
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	53
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	56
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	60
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	62
5. Załączniki:	67
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	67
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	67
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	67
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	67

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	67
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	67
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	67
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	67

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Robert Romanowski, ekspert PKA
2. dr hab. inż. Tomasz Korol, ekspert PKA
3. Bożena Ziemniewicz, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Kewin Lewicki, ekspert PKA ds. studenckich
5. Justyna Rokita-Kasprzyk, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie została przeprowadzona zgodnie z harmonogramem wizytacji zaplanowanym na rok akademicki 2024/2025. Wizytacja przeprowadzona została w formie stacjonarnej. PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia wizytacja zakończyła się wydaniem przez Prezydium PKA Uchwały numer 640 /2018 z dnia 25 października 2018 r. z oceną pozytywną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą stacjonarnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni oraz załącznikami do raportu.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. Dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem, stanowiącym załącznik do raportu zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych oraz etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego poinformował Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse – 97% nauki o zarządzaniu i jakości - 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720h/6 m-c 30 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>finanse i bankowość</i> <i>rachunkowość i finanse przedsiębiorstw</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	17	98
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1602	925
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	93 ECTS	66 ECTS ¹
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	100 ECTS	100 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56 ECTS	56 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Źródło: raport samooceny

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo
---	-------------------------------

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Przyjęte na kierunku finanse i rachunkowość koncepcje i cele kształcenia szczegółowo przedstawione zostały w raporcie samooceny. Zgodnie z deklaracją Uczelni tam zawartą, koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, zakłada opanowanie przez studenta wiedzy „z zakresu rachunkowości finansowej w świetle krajowych i międzynarodowych standardów i regulacji prawnych, zasad funkcjonowania struktur przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek sektora finansów publicznych i ich wzajemnych relacji, czy też zasad funkcjonowania systemu prawa i odnoszenia przepisów prawnych do praktyki różnego typu przedsiębiorstw, rynków finansowych i instytucji finansowych oraz podmiotów sektora finansów publicznych”. Za podstawowy cel kształcenia przyjęto nabycie przez studentów umiejętności związanych z projektowaniem polityki rachunkowości, prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz sporządzaniem sprawozdawczości finansowej. W założeniu przyjętej koncepcji kształcenia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość absolwenci znają „techniki pozyskiwania danych oraz metody i narzędzia matematyczne i statystyczne niezbędne do analizy zjawisk gospodarczych oraz podejmowania decyzji, a także technologie informacyjne, służące do rozwiązywania typowych problemów z zakresu prowadzenia ksiąg rachunkowych i zarządzania finansami (...), rozumieją rolę i znaczenie pracownika służb finansowo-księgowych w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstw i instytucji oraz w pozyskiwaniu informacji finansowej niezbędnej do przeprowadzania analiz ekonomiczno-finansowych”. Zgodnie z przyjętymi założeniami kształcenie na kierunku ma zapewnić nabycie umiejętności kluczowych umiejętności z punktu widzenia oczekiwań rynku pracy, tj. związanych z projektowaniem polityki rachunkowości, prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz sporządzaniem sprawozdawczości finansowej.

Opracowana przez Uczelnię koncepcja i cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, wpisują się w misję i cele strategiczne Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji (WSPA) w Lublinie. Zgodnie z deklaracją Uczelni jej zadaniem strategicznym w sferze kształcenia jest bowiem „stwarzanie warunków do rozwoju, wspieranie, stymulowanie, uczenie innowacyjnej kreatywności oraz poszerzanie perspektywy poznawczej studenta”. Misją Uczelni jest m.in. wzmacnianie kompetencji zawodowych i niezbędnych na globalnym rynku pracy”. Zgodnie z zapisami aktualnie obowiązującej Strategii WSPA na lata 2021-2026 jej realizacji służyć ma m.in.: stosowanie nowoczesnych technik kształcenia, praktyczne nauczanie, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, zapewnienie wysokich standardów akademickich.

Koncepcja i cele kształcenia sformułowane dla kierunku finanse i rachunkowość, studia pierwszego stopnia, uwzględniają jednocześnie wnioski z prowadzonej weryfikacji programu studiów pod kątem bieżących oczekiwań lokalnego i regionalnego rynku pracy z uwzględnieniem aktualnych potrzeb firm

i instytucji finansowych, samorządowych oraz biznesowych, rozwoju dyscypliny ekonomia i finanse, jak również uwarunkowań wynikających ze strategicznych kierunków rozwoju regionu, ze szczególnym uwzględnieniem wniosków zawartych w Strategii Miasta Lublin 2030 odnoszących się do wspólnych działań miasta Lublin, WSPA i biznesu, których celem jest wzmacnianie funkcji akademickich Lublina. Koncepcja i cele kształcenia kierunku uwzględniają również założenia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego: cel strategiczny pt. GOSPODARKA, Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu; cele operacyjne: 3.1. wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii poprzez m.in. dostosowywanie kierunków kształcenia oraz wspieranie możliwości nabywania kwalifikacji innowacyjnych, ze zwróceniem uwagi na potrzeby rynku pracy oraz podmiotów prowadzących działalność w branżach należących do regionalnych inteligentnych specjalizacji.

W realizowanej obecnie koncepcji kształcenia Uczelnia uwzględnia kierunki i prognozy rynku pracy z szeroko rozumianej branży związanej z finansami i rachunkowością (na poziomie lokalnym i krajowym), ze szczególnym naciskiem na kluczowe kompetencje wskazywane przez pracodawców z województwa lubelskiego, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Konsultacyjnej ocenianego kierunku studiów. Obecnie funkcjonująca Rada Konsultacyjna została powołana zarządzeniem Rektora WSPA nr 83/R/WSPA/2023-2024 z 30 września 2024 roku, a jej członkami są przedstawiciele 19 podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni.

Województwo lubelskie posiada dobrze rozwinięty sektor finansowy, który stanowi istotne wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości i gospodarstw domowych. Potrzeby rynku pracy potwierdzone przez raporty, analizy i opracowania różnych instytucji oraz oczekiwania zgłaszane przez otoczenie społeczno-gospodarcze zdeterminowały programy specjalności oferowanych na ocenianym kierunku. Student kierunku finanse i rachunkowość ma możliwość realizacji jednej z dwóch specjalności:

- *finanse i bankowość* – w ramach której student ma możliwość rozwijania umiejętności z zakresu produktów i usług bankowych, ubezpieczeń gospodarczych, zarządzania ryzykiem finansowym, ewidencji i wyceny instrumentów bankowych i ubezpieczeniowych, oceny wiarygodności kredytowej, rachunkowości bankowej i ubezpieczeniowej;
- *rachunkowość i finanse przedsiębiorstw* – w ramach której student nabywa dodatkowe kompetencje w zakresie prowadzenia księgowości i zarządzania finansami przedsiębiorstwa. W szczególności pozna zagadnienia związane z rachunkowością handlową, ubezpieczeniami społecznymi, strategiami finansowania przedsiębiorstw, audytem i rewizją finansową, sprawozdawczością finansową i rzeczową oraz prawem podatkowym wykorzystywanym w pracy księgowego.

Tak sformułowana koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany, tj. w dyscyplinie ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca) oraz dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. W przyjętej koncepcji kształcenia uwzględniono postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku, a cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Absolwenci kierunku w założeniu celów kształcenia są przygotowani do przeprowadzania analiz finansowych oraz prezentowania ich wyników z wykorzystaniem właściwych, odpowiadających współczesnemu rynkowi pracy, metod i narzędzi, rozwiązywania konkretnych problemów finansowych, stosowania aktualnych przepisów prawa z zakresu finansów i rachunkowości oraz podejmowania bieżących i strategicznych decyzji wraz z oceną ich skutków finansowych. Uczelnia potwierdziła, że cele te zostały określone we

współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W założeniach koncepcji kształcenia uwzględniono również nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Uczelnia sformułowała 11 efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 16 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji (łącznie 35 efektów uczenia się). Na podstawie treści efektów uczenia się sformułowanych dla ocenianego kierunku, należy uznać, że efekty te są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia w raporcie samooceny wskazała cztery najważniejsze cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na studiach I stopnia, tj.:

- cel 1. przekazanie wiedzy oraz umiejętności jej praktycznego wykorzystania w dziedzinie nauk społecznych, zwłaszcza w zakresie ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości;
- cel 2. zapoznanie z metodami i narzędziami pozyskiwania danych i informacji wykorzystywanych w finansach i rachunkowości; przekazanie wiedzy o metodach analitycznych, statystycznych, prognostycznych oraz narzędziach informatycznych, wykorzystywanych w szeroko rozumianych finansach;
- cel 3. przygotowanie do wykorzystania zdobytej wiedzy do rozstrzygania dylematów, pojawiających się w pracy zawodowej;
- cel 4. uświadomienie potrzeby uczenia się i doskonalenia zawodowego przez całe życie.

Do wszystkich wyżej wymienionych celów kształcenia można wskazać przynajmniej jeden kierunkowy efekt uczenia się bezpośrednio z nim związany, przykładowo:

- cel 1 – efekt uczenia się FIR_W05 „zna zasady funkcjonowania struktur przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek sektora finansów publicznych i ich wzajemnych relacji w uwarunkowaniach społecznych, prawnych i ekonomicznych, z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy”;
- cel 2 – efekt uczenia się FIR_W07 „zna techniki pozyskiwania danych oraz metody i narzędzia matematyczne i statystyczne niezbędne do analizy zjawisk gospodarczych w skali mikro i makroekonomicznej, jak również do podejmowania racjonalnych decyzji w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych”;
- cel 3 – efekt uczenia się FIR_U07 „potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozwiązania konkretnych problemów finansowych i oceniać przebieg ich rozwiązywania na podstawie prognozy sytuacji finansowej i majątkowej jednostki gospodarczej w oparciu o informacje finansowe dostarczane przez system rachunkowości oraz o narzędzia analizy i matematyki finansowej oraz statystyki”;
- cel 4 – efekt uczenia się FIR_U16 „rozumie potrzebę podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, potrafi wyznaczać kierunki własnego rozwoju oraz samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie”.

Efekty uczenia się na studiach na ocenianym kierunku finanse i rachunkowość obejmują zagadnienia charakterystyczne dla dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Przykładem takich efektów są – FIR_W02 (posiada zaawansowaną znajomość pojęć z obszaru ekonomii i finansów oraz dyscyplin pokrewnych), FIR_W05 (zna zasady funkcjonowania struktur przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek sektora finansów publicznych i ich wzajemnych relacji w uwarunkowaniach społecznych, prawnych i ekonomicznych, z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy), FIR_W07 (zna techniki pozyskiwania danych oraz metody i narzędzia matematyczne i statystyczne niezbędne do analizy zjawisk gospodarczych w skali mikro i makroekonomicznej, jak również do podejmowania racjonalnych decyzji w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych), FIR_U01 (potrafi wykorzystać

wiedzę teoretyczną do obserwacji i prawidłowej interpretacji zjawisk i procesów gospodarczych, analizować ich związki przyczynowo–skutkowe w obszarze finansów i rachunkowości), FIR_U06 (potrafi pozyskać dane empiryczne, zaadaptować metody i narzędzia matematyki finansowej i statystyki do przeprowadzenia analizy ekonomiczno-finansowej podmiotu gospodarczego z uwzględnieniem jego otoczenia gospodarczo-prawnego oraz merytorycznie zinterpretować, a następnie sformułować ocenę badanego zjawiska), FIR_K01 (rozumie i przestrzega zasady etyki zawodowej i wymaga tego od innych, jest gotów do właściwej oceny i poczucia wartości wykonywanego zawodu, istotnego dla różnych uczestników obrotu gospodarczego).

Efekty uczenia się powiązane są także z przyjętymi dla poszczególnych dwóch specjalności założeniami programowymi dotyczącymi wiedzy i umiejętności z zakresu finansów i bankowości (pierwsza specjalność) oraz rachunkowości i finansów przedsiębiorstw (druga specjalność). Ponadto, uwzględniają one zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych oraz wiedzy niezbędnej do formułowania i rozwiązywania zadań z zakresu studiowanego kierunku, w tym komunikowania się w języku obcym na poziomie B2 (4-semestrowy lektorat realizujący kierunkowy efekt uczenia się FIR_U14 „posiada umiejętności posługiwania się językiem obcym, zgodne z wymogami na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w szczególności w zakresie dyscyplin naukowych, którym został przyporządkowany kierunek studiów”).

W przypadku specjalności *finanse i bankowość* można wyróżnić następujące przykłady powiązania kierunkowych efektów uczenia się z założeniami programowymi oraz przedmiotowymi efektami uczenia się: przedmiot *zarządzanie ryzykiem finansowym*, który zakłada realizację takich efektów kierunkowych, jak m.in. FIR_W02 (posiada zaawansowaną znajomość pojęć z obszaru ekonomii i finansów oraz dyscyplin pokrewnych) związanego z realizacją efektu przedmiotowego W1 (zna i rozumie pojęcie ryzyka finansowego i jego różne rodzaje, rozumie przy tym istotę zarządzania ryzykiem finansowym), FIR_U02 (potrafi wykorzystać odpowiednie metody i narzędzia do opisu i analizy problemów dotyczących działalności przedsiębiorstwa, instytucji finansowej, jednostki sektora finansów publicznych oraz opisu i analizy ich otoczenia) związanego z realizacją efektu przedmiotowego U3 (potrafi identyfikować czynniki ryzyka finansowego towarzyszącego decyzjom inwestycyjnym), FIR_U07 (potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozwiązania konkretnych problemów finansowych i oceniać przebieg ich rozwiązywania na podstawie prognozy sytuacji finansowej i majątkowej jednostki gospodarczej w oparciu o informacje finansowe dostarczane przez system rachunkowości oraz o narzędzia analizy i matematyki finansowej oraz statystyki) związanego z realizacją efektu przedmiotowego U4 (potrafi dobrać i stosować właściwe narzędzia częściowej eliminacji ryzyka, adekwatne do danego działania w warunkach niepewności); przedmiot *Strategie finansowania przedsiębiorstw i opłacalność projektów inwestycyjnych* w sylabusie, którego założono realizację takich efektów kierunkowych, jak FIR_W07 (zna techniki pozyskiwania danych oraz metody i narzędzia matematyczne i statystyczne niezbędne do analizy zjawisk gospodarczych w skali mikro i makroekonomicznej, jak również do podejmowania racjonalnych decyzji w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych) związanego z realizacją efektu przedmiotowego W2 (student rozumie zasady wyboru odpowiedniej strategii finansowania w zależności od sytuacji finansowej i potrzeb przedsiębiorstwa), FIR_U03 (potrafi właściwie analizować przyczyny historyczne, ekonomiczne i społeczne oraz przebieg konkretnych zjawisk społecznych w zakresie finansów i rachunkowości) związanego z realizacją efektu przedmiotowego U1 (student potrafi analizować i oceniać różne źródła finansowania przedsiębiorstwa, uwzględniając ich koszty i korzyści), FIR_U12 (potrafi zaprezentować wyniki analiz i ocen finansowo-księgowych podmiotów gospodarczych, w szczególności na potrzeby

współpracy z instytucjami finansowymi w kontekście pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności operacyjnej i inwestycyjnej) związanego z realizacją efektu przedmiotowego U4 (student jest w stanie przygotować raporty i prezentacje dotyczące strategii finansowania i oceny opłacalności projektów inwestycyjnych); przedmiot *współczesne produkty i usługi bankowe*, w ramach którego założono realizację następujących kierunkowych efektów uczenia się – FIR_W05 (zna zasady funkcjonowania struktur przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek sektora finansów publicznych i ich wzajemnych relacji w uwarunkowaniach społecznych, prawnych i ekonomicznych, z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy) związanego z realizacją efektu przedmiotowego W2 (student zna zasady funkcjonowania banków oraz regulacje prawne i nadzorcze dotyczące sektora bankowego), czy FIR_U08 (potrafi analizować i stosować aktualne przepisy prawa do praktyki gospodarczej przedsiębiorstw, instytucji finansowych, w tym banków zakładów ubezpieczeń, podmiotów sektora finansów publicznych) związanego z realizacją efektu przedmiotowego U2 (student umie zastosować zdobytą wiedzę do podejmowania decyzji finansowych w praktyce, zarówno z perspektywy klienta, jak i banku). Z kolei, w przypadku specjalności *rachunkowość i finanse przedsiębiorstw* można wyróżnić przykłady powiązania kierunkowych efektów uczenia się z treściami programowymi oraz przedmiotowymi efektami na takich zajęciach, jak: *audyt i rewizja finansowa*, który w sylabusie zakłada realizację kierunkowych efektów uczenia się FIR_W05 (zna zasady funkcjonowania struktur przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek sektora finansów publicznych i ich wzajemnych relacji w uwarunkowaniach społecznych, prawnych i ekonomicznych, z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy) związanego z realizacją efektu przedmiotowego W3 (student zna i rozumie zasady rejestrowania zdarzeń gospodarczych w systemie rachunkowości w podmiotach i instytucjach oraz obowiązujące normy i standardy sprawozdawczości i rewizji finansowej), FIR_W06 (zna rolę i znaczenie pracownika służb finansowo-księgowych w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstw i instytucji oraz w pozyskiwaniu informacji finansowej niezbędnej do przeprowadzania analiz ekonomiczno-finansowych, w tym wykorzystywanych do zarządzania organizacjami, zarówno bieżącego, jak i w dłuższym okresie) związanego z efektem przedmiotowym W2 (student zna i rozumie metody i narzędzia pozwalające na pozyskiwanie informacji niezbędnych do analizy sprawozdań finansowych, metody przeprowadzania badania sprawozdania finansowego oraz zasady przygotowania opinii z badania), FIR_U05 (potrafi na podstawie sprawozdania finansowego przeprowadzić analizę finansową jednostki, wyprowadzając prawidłowe wnioski o kondycji finansowo-majątkowej, w tym służące do celów zarządzania operacyjnego i strategicznego, przy zastosowaniu właściwych narzędzi i metod, celem identyfikacji i analizy zasobów, w tym kapitału intelektualnego) związanego z realizacją przedmiotowego efektu U2 (student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do prawidłowej oceny badanego sprawozdania finansowego i sformułowania poprawnej opinii z badania); *rachunkowość handlowa*, który zakłada realizację kierunkowych efektów uczenia, takich jak – FIR_W01 (posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, w szczególności w zakresie ekonomii i finansów oraz ich związku z innymi dyscyplinami naukowymi) związanego z realizacją efektu przedmiotowego W1 (student zna i rozumie zasady prowadzenia rachunkowości w jednostkach handlowych, wie jak opracować Zakładowy Plan Kont wraz z odpowiednim komentarzem), FIR_U04 (potrafi zaprojektować politykę rachunkowości i rzetelnie poprowadzić księgi rachunkowe z uwzględnieniem krajowych i międzynarodowych norm rachunkowości oraz sporządzać sprawozdawczość finansową) związanego z realizacją efektu przedmiotowego U1 (student potrafi udokumentować i ewidencjonować operacje gospodarcze w jednostkach handlowych, zastosować korzystne rozwiązania dla danej jednostki), czy FIR_K02 (jest gotów do reagowania na zmieniające się normy prawne, warunki gospodarcze oraz rozwój nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem

ekonomii i finansów) związanego z realizacją efektu przedmiotowego K1 (student jest gotów do świadomego realizowania zadań w zakresie ewidencji zaszłości gospodarczych w przedsiębiorstwie handlowym, a tym samym odpowiedzialności zgodnymi z przepisami prawnymi i zasadami, dostrzega konieczność poszerzania wiedzy w zakresie rachunkowości).

Biorąc pod uwagę powyższe przykłady, zespół oceniający stwierdza, że treść efektów uczenia się jest zgodna z profilem praktycznym studiów. Ponadto, efekty te są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany (tj. 97% ekonomia i finanse oraz 3% nauki o zarządzaniu i jakości), a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość.

Ocena zgodności efektów uczenia się założonych dla kierunku, jak i dla zajęć z wymaganiami, w tym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji wskazuje jednak na pewne nieprawidłowości:

- niektóre efekty uczenia się zostały nieprawidłowo odniesione do kodu składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK, np. efekt uczenia się FIR_U13 „potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie, a także przedstawić i uzasadnić merytorycznie własne pomysły oraz przekonać do nich innych uczestników zajęć” został odniesiony do P6S_UW; efekt FIR_K04 „jest gotów do sprawności organizacyjnej, terminowości i fachowości w kontaktach z osobami korzystającymi z jego wyników pracy, jest otwarty na zgłaszane potrzeby informacyjne ze strony interesariuszy, w tym jednostek gospodarczych i organizacji powiązanych zawodowo” został odniesiony do P6S_KO i P6S_KR;
- przy ustaleniu efektów uczenia się założonych dla zajęć mają miejsce przypadki nieprawidłowego ich ujęcia do danej grupy, np.: przedmiot „Analiza ekonomiczno-finansowa” - efekt uczenia się z zakresu kompetencji społecznych K2 („Student potrafi ocenić i formułować strategie finansowe na podstawie przeprowadzonej analizy finansowej.”) w rzeczywistości nie odnosi się do kompetencji społecznych; przedmiot „Analysis of accounting data” – efekt uczenia się z zakresu kompetencji społecznych K2 („Students are ready to constantly expand their knowledge.”) w rzeczywistości nie odnosi się do kompetencji społecznych; przedmiot „Finanse publiczne” – efekt uczenia z zakresu kompetencji społecznych K1 („Omówić finanse publiczne w kontekście: budżetu państwa, deficytu, długu publicznego, podatków, finansów samorządowych oraz budżetu Unii Europejskiej.”) nie odnosi się do kompetencji społecznych; przedmiot „Rachunkowość finansowa” – efekt uczenia się z zakresu kompetencji społecznych K1 („uczenia się przez „życie zawodowe”, poprzez uzupełnianie i doskonalenie nabytej wiedzy i umiejętności”) nie odnosi się do kompetencji społecznych; przedmiot „Statystyka opisowa” – efekt uczenia się z zakresu wiedzy W3 („potrafi wykonać analizę oraz dokonać interpretacji wybranych zjawisk ekonomicznych i społecznych”) nie odnosi się do wiedzy; przedmiot „Strategie finansowania przedsiębiorstw i opłacalność projektów inwestycyjnych” – efekt uczenia się z zakresu kompetencji społecznych K2 („Student potrafi prezentować wyniki analiz finansowych w sposób jasny i zrozumiały, zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej.”) nie odnosi się do kompetencji społecznych; przedmiot „Technologie informacyjne” – efekt uczenia się z zakresu wiedzy W1 („Jak w sposób praktyczny korzystać z programu MS Word, MS Excel, MS PowerPoint”) nie odnosi się do zakresu wiedzy oraz jest błędnie sformułowany w postaci pytania; przedmiot „Ubezpieczenia społeczne” – efekt uczenia się z zakresu wiedzy W1 („Student identyfikuje, wymienia i opisuje ubezpieczenia społeczne”) jest zbyt ogólnikowy;

- przyjęte cele dla przedmiotu Język angielski praktycznie nie różnią się pomiędzy częścią 1 a 2 oraz między częścią 3 a 4; przez co założone efekty uczenia również są mało zróżnicowane pomiędzy tymi częściami;
- w zdecydowanej większości zajęć dydaktycznych przyjęto, że każdy sformułowany przedmiotowy efekt uczenia się w danej grupie (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych) realizuje jednocześnie wszystkie przypisane kierunkowe efekty uczenia się dla danego przedmiotu. Na przykład – przedmiot Mikroekonomia – wszystkie cztery przedmiotowe efekty uczenia się (W1, W2, W3, W4) z zakresu wiedzy realizują jednocześnie kierunkowe efekty uczenia się FIR_W02, FIR_W04 oraz FIR_W07. Powstaje pytanie jak sformułowany efekt W1 „Student zna podstawowe pojęcia i zasady mikroekonomii, w tym popyt, podaż i równowagę rynkową.” realizuje efekt kierunkowy FIR_W07 „zna techniki pozyskiwania danych oraz metody i narzędzia matematyczne i statystyczne niezbędne do analizy zjawisk gospodarczych w skali mikro i makroekonomicznej, jak również do podejmowania racjonalnych decyzji w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych” oraz pozostałe dwa, czyli FIR_W02 „posiada zaawansowaną znajomość pojęć z obszaru ekonomii i finansów oraz dyscyplin pokrewnych” i FIR_W04 „zna zasady funkcjonowania systemu prawa i odnoszenia przepisów prawnych do praktyki różnego typu przedsiębiorstw, rynków finansowych i instytucji finansowych oraz podmiotów sektora finansów publicznych”. Identyczne założenie przyjęto dla wszystkich przedmiotowych efektów uczenia się z zakresu umiejętności, tj. każdy z czterech sformułowanych efektów U1, U2, U3 oraz U4 realizuje jednocześnie wszystkie trzy efekty kierunkowe – FIR_U01, FIR_U06 oraz FIR_U11. Opisana praktyka dotyczy dominującej większości realizowanych przedmiotów na ocenianym kierunku;
- występują przypadki, w których nauczyciel akademicki odnosi się do efektu uczenia się, który nie został zdefiniowany w sylabusie, np. przedmiot wprowadzenie do badań społecznych cz.1 – treści zajęć nr 5 i 6 odnoszą się do efektu uczenia się z zakresu wiedzy nr W4, który w ogóle nie został określony.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, są zgodne ze strategią Uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca) oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Uwzględniają również postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Zostały one określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W założeniach koncepcji kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie obu dyscyplin, do której kierunek jest przyporządkowany, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku. Uwzględniają w szczególności

umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym na poziomie B2 i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku finanse i rachunkowość oraz są możliwe do osiągnięcia. Ponadto, efekty uczenia się opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zaimplementowane kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają wszystkie charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz są zgodne z ich szóstym poziomem

Zespół oceniający dostrzegł szereg nieprawidłowości:

- Po pierwsze - niektóre kierunkowe efekty uczenia się zostały przypisane do nieodpowiedniego kodu składnika opisu charakterystyk efektów uczenia się przyjętych w Polskiej Ramie Kwalifikacji.
- Po drugie – efekty uczenia się dla niektórych zajęć nie zostały sformułowane w sposób prawidłowy, w szczególności efekty uczenia się z zakresu umiejętności są w wielu przypadkach traktowane przez Uczelnię jako efekty z zakresu kompetencji społecznych, a efekty z zakresu umiejętności traktowane są jako efekty z zakresu wiedzy.
- Po trzecie – w przypadku zajęć realizowanych przez kilka semestrów występuje zbyt małe zróżnicowanie celów przedmiotu i efektów uczenia się dla poszczególnych etapów kształcenia.
- Po czwarte – nieprawidłowe założenie realizacji przez każdy sformułowany efekt przedmiotowy wszystkich przypisanych do przedmiotu efektów kierunkowych w danej grupie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do właściwego kodu składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK oraz właściwej kategorii opisowej.
2. Zaleca się poprawne sformułowanie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć dydaktycznych, przy uwzględnieniu właściwego podziału na efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
3. W przypadku zajęć realizowanych przez kilka semestrów zaleca się zróżnicowanie celów przedmiotu i efektów uczenia się dla poszczególnych etapów kształcenia i tym samym umożliwienie opracowania właściwego systemu ich weryfikacji.
4. Zaleca się poprawne przypisanie poszczególnych przedmiotowych efektów uczenia się do wybranych efektów kierunkowych, w sposób odzwierciedlający ich rzeczywisty związek przyczynowy.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Uczelnia prowadzi kształcenie na studiach pierwszego stopnia (w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) na profilu praktycznym. Obowiązujący dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2024/2025 program studiów na kierunku finanse i rachunkowość został zatwierdzony uchwałą nr 574/2024 Senatu Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie z dnia 26 czerwca 2024 roku. Treści programowe realizowane w ramach zajęć dydaktycznych z grupy zajęć ogólnouczelnianych i kierunkowych przeznaczonych dla wszystkich studentów studiów pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, obejmują m.in.: mikro- i makroekonomię, podstawy rachunkowości, rachunkowość finansową, rachunkowość zarządczą, bankowość, finanse publiczne, finanse przedsiębiorstw, funkcjonowanie rynku finansowego, analizę ekonomiczno-finansową. Uczelnia oferuje również kształcenie w zakresie podstaw zarządzania. Istotna grupa treści programowych związana jest z nauczaniem metod matematycznych wykorzystywanych w finansach: matematyka, statystyka opisowa, ekonometria. Jednostka oferuje szereg aktualnych treści programowych w ramach zajęć z zakresu ESG w przedsiębiorstwie, analizy danych oraz tworzenia prezentacji, audytu i rewizji finansowej, zarządzania ryzykiem finansowym, zasad ewidencji i wyceny instrumentów bankowych i ubezpieczeniowych, międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej, ochrony własności intelektualnej, czy strategii finansowania przedsiębiorstw i opłacalności projektów inwestycyjnych.

Na pozytywną ocenę zasługuje pogrupowanie realizowanych zajęć dydaktycznych według modułów wraz ze wskazaniem kluczowych efektów uczenia się, jaki dany moduł zapewnia studentom w procesie dydaktycznym. Treści programowe umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się i kwalifikacji odpowiadającym poziomowi kształcenia. Treści kształcenia kierunkowego przekazywane studentom powiązane są w całości i bezpośrednio z dyscyplinami naukowymi, do których został przyporządkowany oceniany kierunek (tj. ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości), a także odnoszą się szerzej do umiejętności i kompetencji społecznych oraz znajomości języka obcego. Zespół oceniający uznał, że treści programowe dla zajęć realizowanych w ramach specjalności zostały określone w sposób poprawny. Treści te uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu obu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Przykładami zajęć dydaktycznych realizujących takie treści z zakresu dyscypliny ekonomii i finansów jest przedmiot bankowość, którego celem jest m.in. poznanie i zrozumienie przez studentów zasad funkcjonowania centralnych instytucji systemu bankowego (w tym banku centralnego, instytucji nadzoru, gwarantowania depozytów i innych), a także nabycie umiejętności praktycznego wykorzystania pozyskanej wiedzy dla oceny decyzji i działań podejmowanych przez te instytucje z punktu widzenia funkcjonowania i efektywności banków, sytuacji finansowej ich klientów oraz stabilności systemu bankowego; oraz przedmiot finanse przedsiębiorstw, którego celem jest m.in. nauczanie studentów umiejętności oceny sytuacji finansowej, kształtowania kosztu i struktury kapitału oraz oceny efektywności i ryzyka inwestycji. Z kolei w przypadku drugiej dyscypliny tj. nauki o zarządzaniu i jakości, można wskazać takie przedmioty, jak – podstawy zarządzania, którego celem jest m.in. przedstawienie niektórych metod pozwalających na przygotowanie przedsięwzięć biznesowych; oraz przedmiot ESG w przedsiębiorstwie, którego celem jest m.in. rozwinięcie u studentów umiejętności niezbędnych do planowania i wdrażania strategii ESG,

oceny ryzyka oraz integracji zasad zrównoważonego rozwoju w codziennej działalności firmy oraz pokazanie im sposób w jaki wdrożenie praktyk ESG może wpływać na wyniki finansowe przedsiębiorstwa oraz jego reputację na rynku.

Na program studiów składa się łącznie realizowanych przez sześć semestrów 12 modułów, pozwalającym studentom na przyswojenie potrzebnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w sposób stopniowy i wynikowy oraz z uwzględnieniem nabywania kompetencji praktycznych. Kluczowe treści kształcenia, w tym powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, realizowane są w ramach 6 modułów, stanowiących pogrupowane przedmioty kierunkowe: *kompetencje ekonomiczne cz. 1-2, kompetencje rachunkowe i ilościowe cz. 1-2, rynki finansowe i ubezpieczenia, rachunkowość i analiza przedsiębiorstwa, finansowe aspekty zarządzania firmą, biznes plan*. Ponadto, 2 moduły (Wprowadzenie do studiowania, Kompetencje osobowościowe i społeczne) zawierają zajęcia ogólnouczelniane, odnoszące się do kompetencji społecznych i wiedzy ogólnej m. in. *z zakresu ochrony danych osobowych i własności intelektualnej, komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej, psychologii, filozofii, BHP czy technologii informacyjnych*. Na 1 rozbudowany moduł (w 2 częściach) składają się przedmioty specjalnościowe, w ramach których student nabywa szczegółową wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu wybranej przez siebie specjalności (*specjalność finanse i bankowość oraz specjalność rachunkowość i finanse przedsiębiorstw*). 2 moduły (Wprowadzenie do badań społecznych cz. 1-2, Przygotowanie pracy dyplomowej i praktyka zawodowa cz. 1-2) przygotowują studentów do prowadzenia badań i napisania pracy dyplomowej, oraz do prowadzenia działalności zawodowej. Z kolei 1 moduł anglojęzyczny rozwija umiejętności językowe z zakresu finansów i rachunkowości.

Treści programowe dla poszczególnych zajęć zostały ujęte w sylabusach. Zgodnie z deklaracją władz Uczelni, dla zachowania zgodności z aktualnym stanem wiedzy treści te podlegają bieżącym zmianom i uaktualnieniom. Zespół oceniający w trakcie wizyty na Uczelni potwierdził, że wprowadzane zmiany konsultowane są z Zespołem ds. Jakości Kształcenia, nauczycielami akademickimi, studentami oraz Radą Konsultacyjną kierunku, w skład której wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Treści programowe stanowią odzwierciedlenie szeroko rozbudowanych gałęzi profesjonalizacji i specjalizacji w ramach poszczególnych kompetencji, jakich wymaga się współcześnie od pracowników sektora finansowego. Większość kierunkowych treści programowych zostało zaplanowanych do realizacji z użyciem metod angażujących i projektowych. W ten sposób studenci mogą zdobyć kluczowe umiejętności praktyczne oraz twarde i miękkie kompetencje związane ze specyfiką studiowanego kierunku. Uzupełniane są one przedmiotami ogólnouczelnianymi, odnoszącymi się zakresem treści do perspektyw ogólnorozwojowych studenta, a także kształtowania zdolności psychospołecznych, postaw i nabywania wiedzy, niezbędnych dla potrzeb samorealizacji i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa, integracji społecznej oraz perspektyw zatrudnienia. Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku finanse i rachunkowość w ramach poszczególnych przedmiotów są powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się. Ponadto, treści programowe zapewniają nabycie umiejętności praktycznych związanych z projektowaniem polityki rachunkowości, prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz sporządzaniem sprawozdawczości finansowej. Studenci uczą się przeprowadzania analiz finansowych oraz prezentowania ich wyników z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi, rozwiązywania konkretnych problemów finansowych, stosowania aktualnych przepisów prawa z zakresu finansów i rachunkowości, oraz podejmowania bieżących i strategicznych decyzji wraz z oceną ich skutków finansowych. Studenci na zajęciach

dydaktycznych z ochrony własności intelektualnej, ochrony danych osobowych, czy edukacji obywatelskiej i bezpieczeństwa publicznego nabywają wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne z zakresu zasad i norm działania instytucji publicznych, praw i obowiązków obywateli, zasad wdrażania RODO w organizacjach oraz zasad przetwarzania danych osobowych. Uczelni zadeklarowała w raporcie samooceny, że absolwent kierunku finanse i rachunkowość jest przygotowany do podjęcia pracy w różnych instytucjach związanych z ekonomią, finansami, rachunkowością, bankowością oraz ubezpieczeniami. Jest także przygotowany do samodzielnego doskonalenia i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności w dalszym procesie kształcenia. W opinii zespołu oceniającego, po ocenie kart przedmiotów, przeprowadzonych hospitacjach wybranych zajęć dydaktycznych w trakcie wizyty na Uczelni oraz ocenie losowo wybranych prac etapowych, treści programowe realizowane na studiach pierwszego stopnia ocenianego kierunku uwzględniają normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Przegląd programu i sylabusów dokonany przez zespół oceniający wykazał jednak kilka nieprawidłowości:

- w sylabusach do większości zajęć brak jest wskazania literatury obcojęzycznej, nawet w ramach literatury uzupełniającej. Dotyczy to nawet takich zajęć jak *międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej*; *funkcjonowanie rynku finansowego*; czy *zarządzanie ryzykiem finansowym*;
- w programie studiów, jak i sylabusach do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne, brakuje wykorzystania specjalistycznego oprogramowania np. do takich przedmiotów jak *statystyka i ekonometria*, czy przedmiotów kształtujących kompetencje z zakresu rachunkowości;
- często stosowaną praktyką jest przyjmowanie założenia realizacji wszystkich sformułowanych przedmiotowych efektów uczenia się na każdej zaplanowanej treści zajęć. Na przykład – przedmiot *międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej* – wszystkie siedem zdefiniowanych treści wykładu od początku realizuje łącznie wszystkie cztery efekty uczenia się z zakresu wiedzy, a pięć określonych treści ćwiczeń od początku realizuje łącznie wszystkie trzy efekty uczenia się z zakresu umiejętności oraz dwa efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych. Nie zawsze każda treść przedmiotu realizuje wszystkie efekty uczenia się jednocześnie. Przykładowo treść wykładu nr 3 („Prezentacja sprawozdania finansowego – MSR 1”) wyżej wymienionych zajęć dydaktycznych realizuje łącznie wszystkie cztery efekty uczenia się z zakresu wiedzy, w tym W4, według którego „Student zna metody wyceny i prezentacji instrumentów finansowych zgodnie z MSR/MSSF”. Trudno też, żeby pierwsze ćwiczenia z tych zajęć „Prezentacja sprawozdania finansowego – MSR 1 – zajęcia praktyczne” jednocześnie realizowały wszystkie efekty z zakresu umiejętności oraz kompetencji społecznych (np. efekt K2 „Student aktywnie dostosowuje się do zmieniających się norm prawnych i warunków gospodarczych, przestrzega zasad etyki zawodowej oraz śledzi rozwój nauk ekonomicznych, w szczególności w dziedzinie rachunkowości i finansów).

Studia na kierunku finanse i rachunkowość trwają sześć semestrów, niezależnie od wybranej formy – stacjonarnej lub niestacjonarnej. Zajęcia w ramach studiów stacjonarnych obejmują łącznie z praktykami 2322 godziny, podczas gdy na studiach niestacjonarnych liczba ta wynosi 1645 godzin. Aby uzyskać dyplom, studenci muszą zdobyć 180 punktów ECTS, co przekłada się na 60 punktów ECTS na

każdy rok studiów. Z bezpośrednim udziałem nauczyciela odbywają się zajęcia, którym odpowiadają 93 punkty ECTS (52%) w przypadku studiów stacjonarnych oraz 66 punktów ECTS (37%) w przypadku studiów niestacjonarnych. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. W przypadku studiów niestacjonarnych, liczba godzin dla poszczególnych przedmiotów jest odpowiednio zmniejszona, co wiąże się z większym nakładem pracy własnej ze strony studenta.

W ramach zajęć praktycznych, związanych z zawodowym przygotowaniem, studenci uzyskują 100 punktów ECTS, co stanowi 56% wszystkich punktów ECTS i przekracza wymagane 50%, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 roku. Zajęcia te są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Analogiczne proporcje występują również w programie studiów niestacjonarnych. Zajęcia rozwijające kompetencje językowe (lektoraty) realizowane są w semestrach 1-4 i obejmują łącznie 8 punktów ECTS, co stanowi 4% wszystkich punktów ECTS. Uczestnictwo w grupie zajęć do wyboru wynosi 56 punktów ECTS, co stanowi 31% całości. Składają się na nią dwie specjalności: *finanse i bankowość oraz rachunkowość i finanse przedsiębiorstw*. Każdej z nich przypisane jest 36 punktów ECTS związanych z przedmiotami specjalnościowymi, seminarium oraz przygotowaniem pracy dyplomowej (12 punktów ECTS), a także lektoratami z języka obcego (łącznie 8 punktów ECTS). Uczelnia przypisała punkty ECTS do poszczególnych zajęć w sylabusach w sposób poprawny, rozpisując nakład pracy studenta na czas z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego oraz pracę własną na poziomie poszczególnych zajęć.

Program studiów zapewnia elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej dla osiągnięcia kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia. finansowych.

W planie studiów na ocenianym kierunku wyodrębniono grupę zajęć ogólnouczelnianych, kierunkowych oraz specjalnościowych. Zajęcia specjalnościowe stanowią pogłębienie i poszerzenie zagadnień przewidzianych do realizacji w ramach zajęć ogólnouczelnianych i kierunkowych. Kolejność realizacji zajęć dydaktycznych i w obrębie grupy zajęć ogólnouczelnianych i kierunkowych poszczególnych treści programowych jest prawidłowa. Również zestaw zajęć i realizowanych treści programowych w ramach poszczególnych specjalności stanowią spójny zestaw treści programowych. Sekwencja zajęć w programie studiów została dobrana w sposób pozwalający studentom na stopniowe pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na pierwszym roku studiów studenci realizują zajęcia kluczowe dla wprowadzenia w tematykę finansów i rachunkowości, takie jak m. in. *ekonomia, podstawy rachunkowości, matematyka, statystyka opisowa, makroekonomia, czy finanse publiczne*. W ramach wprowadzenia do studiowania prowadzone są zajęcia z zakresu *BHP, ochrony danych osobowych, technologii informacyjnych oraz podstaw psychologii*. Drugi rok studiów przewiduje pogłębienie wiedzy o finansach i rachunkowości w szczególności w ramach takich zajęć jak *funkcjonowanie rynku finansowego, podstawy ubezpieczeń gospodarczych i społecznych, mikroekonomia czy międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej*. Studenci rozwijają wtedy też umiejętności praktyczne, m. in. z zakresu rachunku kosztów w przedsiębiorstwie oraz analizy

ekonomiczno-finansowej, a także nabywają specjalistyczną wiedzę i umiejętności w ramach wybranej przez siebie specjalności. Z kolei, trzeci rok studiów poświęcony jest w szczególności na przygotowanie pracy dyplomowej oraz odbycie praktyk zawodowych, ponadto prowadzone są wtedy przedmioty m. in. z zakresu ESG w przedsiębiorstwie, biznes planu, rachunkowości zarządczej czy analizy danych i tworzenia prezentacji.

Uczelnia realizuje kształcenie w zróżnicowanych formach. Przeważają wykłady i ćwiczenia. Na pierwszym stopniu studiów stacjonarnych wykłady obejmują 542 godziny (23,34% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich), a ćwiczenia 645 godzin (27,78%). Na pierwszym stopniu studiów niestacjonarnych wykłady obejmują 292 godziny (17,75% łącznej liczby godzin w bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich), a ćwiczenia 310 godzin (18,84%). Zastosowany dobór form zajęć i proporcji liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Wybór metod kształcenia stosowanych przez wykładowców w kontekście danego kierunku studiów jest uzależniony od formy zajęć oraz od ustalonych celów nauczania i planowanych zadań dydaktycznych. Istotne są również specyfika przedmiotu oraz zdefiniowane efekty uczenia się, które studenci powinni osiągnąć. Metody dydaktyczne są dobierane tak, aby odpowiadały zarówno oczekiwanym efektom uczenia się, jak i treści programowej. Ponadto, uwzględniane są różnorodne sposoby uczenia się studentów. Na Uczelni, w realizacji programu studiów wykorzystywane są następujące metody kształcenia:

- metody podające, które służą przyswajaniu przekazywanej wiedzy i są stosowane na takich zajęciach, jak - makroekonomia, mikroekonomia, matematyka, międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej, zarządzanie ryzykiem finansowym, finanse publiczne;
- metody problemowe, gdzie umiejętności nabywane są przez odkrywanie na podstawie wiedzy zdobytej w trakcie wykładów oraz poprzez samodzielną pracę, które stosowane są na zajęciach takich, jak – rachunkowość finansowa, analiza ekonomiczno-finansowa, rachunkowość bankowa i ubezpieczeniowa, finanse przedsiębiorstwa, prawo podatkowe w pracy księgowego, ocena wiarygodności kredytowej przedsiębiorstwa;
- metody praktyczne i aktywizujące, które umożliwiają nabywanie umiejętności poprzez aktywne działanie i stosowane w trakcie takich zajęć dydaktycznych, jak – projekt biznesowy, praktyczne zastosowanie narzędzi sztucznej inteligencji, ESG w przedsiębiorstwie, analiza danych i prezentacja treści.

Zespół oceniający na podstawie przeglądu sylabusów, prac etapowych i dyplomowych oraz hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych stwierdził jednak niedostateczne wykorzystanie metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość. W trakcie toku studiów brakuje wykorzystania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne specjalistycznego oprogramowania (np. pakietów statystycznych oraz księgowych). Studenci nie korzystają z tego typu oprogramowania nawet na takich zajęciach, jak ekonometria, statystyka opisowa, rachunkowość handlowa, czy technologie informacyjne.

W ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia udostępnia studentom i kadrze dydaktycznej uczelnianą platformę PUW. Wszystkie realizowane zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowane są w formie synchronicznej, czyli z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego. Na studiach

niestacjonarnych wszystkie wykłady i seminaria dyplomowe realizowane są w trybie e-learningu, a ćwiczenia, laboratoria i warsztaty w formie stacjonarnej w siedzibie Uczelni. Z kolei na studiach stacjonarnych wykłady od trzeciego semestru oraz seminaria dyplomowe realizowane są w trybie e-learningu, a ćwiczenia, laboratoria i warsztaty na Uczelni. Każdy wykładowca i student Uczelni posiada bezpłatny dostęp do pakietu Office 365, w skład którego wchodzi: poczta, OneDrive, Word, Excel, PowerPoint, OneNote, SharePoint, Teams, Sway, Forms, Stream, Power BI. Uczelniana platforma PUW umożliwia stosowanie takich narzędzi aktywności jak: ankieta, bigbluebutton, baza danych, czat klasowy, forum, głosowanie, kwestionariusz, lekcja, pakiet SCROM, rich media, słownik pojęć, test (quiz), warsztat, zadanie. Dla wszystkich wykładowców i studentów udostępnione zostały szkolenia z zakresu obsługi tej platformy, zarówno w formie tekstowej, jak i w postaci filmów instruktażowych, które są dostępne całodobowo na platformie w zakładkach szkoleń dla studentów oraz wykładowców. Władze Uczelni wskazały w raporcie samooceny, że nad przebiegiem procesu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia czuwają pracownicy Działu obsługi kształcenia on-line, którzy wspierają wykładowców i studentów w bieżącej realizacji zajęć. Z kolei terminowość realizacji zajęć dydaktycznych monitorowana jest przez pracowników Centrum Studiów Wyższych. Dodatkowo zajęcia dydaktyczne poddawane są hospitacjom przez Dziekanów poszczególnych kierunków. Działania te podejmowane są zgodnie z zarządzeniem nr 86/R/WSPA/2023-2024 Rektora WSPA w Lublinie z dnia 30 września 2024 roku w sprawie zasad hospitacji zajęć dydaktycznych na studiach wyższych. Przeprowadzone w danym roku akademickim hospitacje podsumowywane są w sprawozdaniu przyjmowanym w drodze uchwały przez Senat Uczelni.

Zastosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia umożliwiają identyfikację i zaspokojenie spersonalizowanych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, poprzez działania organizacyjne, np. indywidualną organizację studiów, dodatkowe konsultacje oraz zapewnienie odpowiednich rozwiązań technicznych umożliwiających studentom z niepełnosprawnościami korzystanie z infrastruktury jednostki. Proponowane przez Biuro rozwiązania mają na celu wyrównanie szans studentów w dostępie do oferty akademickiej. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość uzyskania indywidualnej organizacji toku studiów; całostowego lub częściowego zwolnienia z obowiązku uczestnictwa w zajęciach – w takim przypadku właściwy Dziekan ustala i określa warunki zaliczenia zajęć dydaktycznych; a także korzystania ze specjalistycznego sprzętu dla osób z niepełnosprawnością (wypożyczalnia). W trakcie wizyty na Uczelni, zespół oceniający potwierdził, że studenci mają także do dyspozycji tzw. „pokój wyciszeń”, który przeznaczony jest głównie dla osób z obniżoną sprawnością funkcjonowania społecznego, wynikającą ze spektrum autyzmu. Mogą z niego korzystać również osoby z różnymi dysfunkcjami oraz studenci doświadczający kryzysu psychicznego. Studenci i pracownicy z niesprawnością wzroku, słuchu oraz osoby z niesprawnością rąk mogą wypożyczyć elektroniczne urządzenia przenośne, takie jak: komputery przenośne (notebooki), systemy FM dla osób słabosłyszących, lupy elektroniczne, klawiatury dla osób z niepełnosprawnością ruchową dłoni, dla osób jednoręcznych, tablety, w tym m.in.: iPady, programy udźwiękawiające Window-Eyes i Jaws, notesy / notatniki brailowskie (Braille Sense, Kajetek), odtwarzacze dźwięku np. BookSense, iPod, VoiceDream Reader, linijki brailowskie, dyktafony, programy powiększające Zoom Text i SuperNovaMagnifier, powiększalniki przenośne, alternatywne klawiatury, przenośne skanery A4, systemy Roger wspomagające słyszenie, wózki inwalidzkie.

Zrealizowane przez zespół wizytujący hospitacje zajęć dydaktycznych odbywających się na terenie Uczelni, potwierdzają dobre przygotowanie osób prowadzących zajęcia oraz ich zaangażowanie, a także dostosowanie metod kształcenia adekwatnie do formy, rodzaju i tematyki zajęć. Z kolei, hospitacje zajęć, które odbywały się w trybie on-line na uczelnianej platformie PUW z wykorzystaniem metod i technik kształcenia odległość wykazały niedostateczne przygotowanie prowadzącej zajęcia. Zajęcia prowadzone były w formie monologu, studenci nie mieli zagwarantowanego dostępu do sylabusu zajęć, nikt z uczestników nie miał włączonej kamery (włącznie z prowadzącą zajęcia) przez co trudno nawet określić, czy studenci brali udział w zajęciach, tym bardziej, że w ich trakcie nie były podjęte nawet próby aktywizacji studentów.

Program studiów pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość obejmuje obowiązkowe praktyki zawodowe, które realizowane są w dwóch częściach.

Celem praktyk zawodowych zgodnie z programem studiów jest umożliwienie studentom poznania pracy w danej branży merytorycznie związanej z kierunkiem studiów, poszerzanie wiedzy zdobytej w trakcie zajęć w Uczelni i nabycie umiejętności wykorzystania jej w praktyce, kształtowanie postaw niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania, ułatwienie studentom wejścia na rynek pracy, a także nawiązanie kontaktów zawodowych. Cele dla poszczególnych etapów praktyk sprecyzowane są w kartach zajęć. Przykładowo pierwszy etap praktyk zawodowych ma pięć celów, w tym cel 2 to „Poznanie specyfiki pracy w firmach prywatnych, instytucjach publicznych i organizacjach pozarządowych. Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zakresu działania poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk, zasad organizacji pracy, podziału kompetencji, procedur, procesu, planowania pracy, kontroli w organizacji, w której odbywana jest praktyka”, a cel 4 to „Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji”.

Drugi etap praktyk ma również pięć celów, przy czym są one sformułowane z zachowaniem progresji w stosunku do pierwszej części. Cel czwarty zakłada „Włączenie studenta w rzeczywiste procesy pracy, uzupełnianie kompetencji zawodowych oraz społecznych. Dotyczy to także odpowiedzialności za powierzane zadania, pracy indywidualnej i zespołowej, umiejętności organizowania własnego czasu pracy, pracy w określonej strukturze zależności.”, a cel piąty pozwala na konfrontację „wiedzy i umiejętności zdobytej w czasie studiów oraz podczas pierwszej części praktyk z praktyką z obszaru finansów i rachunkowości oraz ich rozszerzenie.”

Efekty uczenia się zaplanowane dla pierwszej części praktyk obejmują siedem efektów z zakresu wiedzy, sześć z zakresu umiejętności i trzy z zakresu kompetencji społecznych. Na uwagę zasługuje efekt W7 (student ma wiedzę o charakterze i metodyce realizacji różnorodnych zadań w obszarze finansów i rachunkowości oraz narzędzi i programów komputerowych wspomagających ich realizację), który stanowi uszczegółowienie efektu kierunkowego FIR_W07 (zna techniki pozyskiwania danych oraz metody i narzędzia matematyczne i statystyczne niezbędne do analizy zjawisk gospodarczych w skali mikro i makroekonomicznej, jak również do podejmowania racjonalnych decyzji w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych) i FIR_W08 (zna podstawowe technologie informacyjne, w tym w szczególności programy komputerowe, służące do rozwiązywania typowych problemów z zakresu prowadzenia ksiąg rachunkowych jak i zarządzania finansami, właściwych dla studiowanego kierunku), a odnosi się do konkretnych zadań realizowanych w miejscu odbywania praktyki. Innym przykładem jest efekt K2 (student wykazuje odpowiedzialność podczas realizacji wyznaczonych zadań, w szczególności przestrzega zasad etyki zawodowej i wymaga tego od innych oraz przestrzega

tajemnicy zawodowej), który jest odzwierciedleniem jednej z najbardziej pożądanых przez pracodawców postaw. Koresponduje z efektem kierunkowym FIR_K01 (rozumie i przestrzega zasady etyki zawodowej i wymaga tego od innych, jest gotów do właściwej oceny i poczucia wartości wykonywanego zawodu, istotnego dla różnych uczestników obrotu gospodarczego) i FIR_K05 (jest gotów do należytej staranności oraz przestrzegania tajemnicy zawodowej, szczególnie w kontekście uczciwości i odpowiedzialności w ocenie zjawisk finansowych i przetwarzaniu informacji prezentowanych przez system rachunkowości i sprawozdawczości finansowej).

Druga część praktyk zakłada osiągnięcie siedmiu efektów z zakresu wiedzy, dziewięciu z zakresu umiejętności oraz czterech z zakresu kompetencji społecznych. Efekty te wykazują progresję w stosunku do efektów z pierwszej części praktyk. Na przykład efekt W7 9 (Student ma wiedzę na temat procesów planowania, kształtowania, rozwoju i optymalizacji wykorzystania zasobów w organizacjach) koresponduje z W1 (Student posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod planowania i realizacji projektów biznesowych) zajęć *projekt biznesowy*. Efekt U7 (Student posiada umiejętność analizowania, interpretacji dostępnych źródeł informacji. Potrafi planować i koordynować dokumentację, sporządzać kalkulacje, bilanse, strategie i raporty) odzwierciedla oczekiwania pracodawców w stosunku do absolwenta studiów pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość. Jest również osiągany na innych zajęciach, jak U1 (Student potrafi przeprowadzić analizę kondycji finansowej przedsiębiorstwa, oceniając strukturę majątku i kapitału) dla zajęć *analiza ekonomiczno-finansowa* czy U1 (Student potrafi analizować główne pozycje finansowe przedsiębiorstwa, takie jak rachunek zysków i strat, bilans oraz rachunek przepływów pieniężnych, interpretując wyniki finansowe w kontekście działalności przedsiębiorstwa) zajęć *finanse przedsiębiorstwa*).

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, co widać w przytoczonych przykładach.

Treści programowe dla pierwszej części praktyki zawodowej obejmują dziesięć punktów, a wśród nich takie zagadnienia jak zapoznanie z misją, celami, strategią i organizacją przedsiębiorstwa (instytucji), w której realizowana jest praktyka; zapoznanie się ze specyfiką działalności gospodarczej przedsiębiorstwa (instytucji), jego (jej) sytuacją finansową oraz otoczeniem ekonomicznym, ale też przygotowanie stanowiska pracy, wskazanie i przydzielenie zasobów niezbędnych do realizacji praktyk.

Treści programowe dla drugiej części praktyk również obejmują dziesięć zagadnień, ale uwzględniają progresję w stosunku do części pierwszej. Obejmują między innymi szczegółowe zapoznanie z podziałem obowiązków i odpowiedzialności poszczególnych kierowników i działów, w tym zasad ich współpracy i wzajemnych powiązań oraz kanały komunikacji i przepływu informacji; poznanie prowadzonego w przedsiębiorstwie (instytucji) systemu ewidencji danych oraz jego przydatności do celów decyzyjnych; samodzielną i zespołową realizację zadań i czynności wyznaczonych przez pracodawcę, istotnych z punktu widzenia specyfiki działalności organizacji, w tym m.in. analizowanie i prowadzenie dokumentacji, sporządzanie i archiwizowanie dokumentacji, obsługa klienta, wprowadzanie dokumentów do systemów stosowanych w firmie/instytucji, rozwiązywanie bieżących problemów, sporządzanie sprawozdań, raportów, zestawień, kalkulacji, bilansów, obsługa programów i sprzętu obowiązujących w firmie/instytucji, pozyskiwanie informacji i danych niezbędnych do realizacji określonych zadań, analizowanie i ocena obowiązujących metod, narzędzi i rozwiązań.

Takie treści programowe określone dla praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe zaplanowano w wymiarze 6 miesięcy. Obejmują 720 godzin realizowanych w zakładzie pracy oraz dodatkowo 30 godzin pracy własnej studenta. Przyporządkowano im 30 punktów ECTS. Praktyki zawodowe podzielone są na dwie części: część 1, realizowana w V semestrze, obejmuje 250 godzin i 10 punktów ECTS, część druga praktyki, w trakcie VI semestru – 470 godzin w zakładzie pracy oraz dodatkowo 30 godzin pracy własnej studenta. Tej części przypisano 20 pkt. ECTS. Godziny pracy własnej studenta w ramach praktyki zawodowej, zgodnie z deklaracją Uczelni, poświęcone są na pracę nad dokumentacją wymaganą w ramach praktyk, poszukiwanie i opracowanie materiałów potrzebnych do realizacji projektów wykonywanych podczas praktyk, przygotowanie merytoryczne do spotkań, warsztatów czy działań realizowanych w trakcie praktyk, opracowanie listy pytań lub zagadnień do omówienia z opiekunem praktyk w celu lepszego zrozumienia problematyki zawodowej, czy poszerzanie wiedzy koniecznej do efektywnego uczestnictwa w praktykach zawodowych, np. poprzez zapoznanie z literaturą specjalistyczną z zakresu odbywanych praktyk.

Uczelnia nie precyzuje jednak, czy wskazany wymiar praktyk dotyczy godzin zegarowych czy dydaktycznych, co wymaga uściślenia w programie studiów. Ponadto praktykom zawodowym na studiach pierwszego i drugiego stopnia powinna być również przypisana odpowiednia liczba ECTS, z uwzględnieniem istniejących w tym zakresie uregulowań prawnych, tj. 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom (lekcyjnym) pracy studenta. Zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), sześciu miesiącom praktyk zawodowych odpowiada 720 godzin zegarowych, o których mowa w art. 67 ust. 5 pkt 2 powyższej ustawy. Stanowi to odpowiednio w przypadku studiów pierwszego stopnia równowartość 960 godzin lekcyjnych.

Praktyki umiejscowione są w V (cz. I) i VI (cz. II) semestrze. Studenci na ostatnim roku studiów mają już wystarczający zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, by sprawdzić się w praktyce. Ponadto jest to odpowiedni moment na przygotowanie się do wejścia na rynek pracy. Takie umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewnia też osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zaplanowanych dla praktyk.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk podane są w kartach zajęć praktyka zawodowa cz. I i cz. II. W obu przypadkach efekty uczenia się są weryfikowane na podstawie dziennika praktyk oraz pisemnego zaświadczenia o odbyciu praktyk wraz z pisemną opinią opiekuna praktyk z ramienia podmiotu przyjmującego. W poprzednich latach zamiast dzienniczka praktyk studenci przedkładali po praktyce sprawozdanie, jednakże nie było ono wystarczające dla dokonania pełnej oceny. Odnotowanie wszystkich wykonywanych w poszczególnych dniach czynności w większym stopniu pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Możliwa jest weryfikacja i ocena osiągnięcia efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, czyli praktyki mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale na takie praktyki nie ma zapotrzebowania.

Dokumentowanie praktyk obejmuje 1) potwierdzenie uzyskania porady dotyczącej miejsca zrealizowania studenckiej praktyki zawodowej, wystawiane przez doradcę zawodowo-edukacyjnego, zawierające wskazanie najbardziej odpowiedniego miejsca realizacji praktyki, 2) skierowanie na

studencką praktykę zawodową, wystawiane przez asystenta ds. praktyk, zawierające krótką informację o celach praktyk zawodowych oraz prośbę o wyznaczenie opiekuna praktyk, który będzie miał bezpośredni nadzór nad studentem odbywającym praktyki, zapozna go z obowiązującymi w miejscu pracy przepisami, wyznaczy zadania do realizacji oraz dokona wpisu w zaświadczeniu potwierdzającym realizację praktyki - skierowanie to musi poświadczyc podmiot przyjmujący studenta na praktykę i wskazać opiekuna, podając jego stanowisko lub pełnioną przez niego funkcję, 3) umowę o organizację studenckiej praktyki zawodowej dla studenta Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, podpisywaną przez asystenta ds. praktyk i przedstawiciela podmiotu przyjmującego, 4) dzienniczek praktyk, 5) zaświadczenie o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej, zawierające wykaz zagadnień, z którymi student lub studentka zapoznali się w czasie praktyk oraz ocenę studenta odbywającego praktykę w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (każdy z efektów oceniany jest w skali 2-5) oraz opinię o praktykancie.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Uwagę zwraca wyjątkowo staranne opracowanie dzienniczka praktyk, który m. in. zawiera profil działalności podmiotu przyjmującego, zadania realizowane przez studenta w celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, przy czym każdemu zadaniu należy przyporządkować przynajmniej jeden efekt.

Ten sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o Regulamin studenckich praktyk zawodowych Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, obowiązujący na mocy Uchwały nr 576/2024 Senatu WSPA w Lublinie z dnia 26 czerwca 2024 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu studenckich praktyk zawodowych WSPA w Lublinie.

Regulamin stanowi, iż system organizacji praktyk nadzoruje Rektor, a za organizację systemu odpowiadają Asystent praktyk zawodowych, Doradca Edukacyjno-Zawodowy WSPA i kierownik pełnomocnicy ds. praktyk zawodowych. Osoby pełniące te funkcje mają odpowiednie kompetencje, by realizować przydzielone im zadania. Za organizację i nadzór nad studenckimi praktykami zawodowymi w jednostce przyjmującej odpowiada opiekun praktyk.

Zakres zadań i odpowiedzialności wyżej wymienionych osób precyzuje Regulamin.

Do zadań Asystenta należy przygotowanie i nadzór nad dokumentacją praktyk oraz wprowadzenie zaliczenia praktyki do kart osiągnięć studenta. Do zadań doradcy należy współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego WSPA i jej dokumentowanie, w tym prowadzenie rejestru instytucji współpracujących i zawieranie porozumień, a także udzielanie studentom indywidualnych porad w zakresie właściwego doboru podmiotu oferującego praktyki, weryfikacja miejsc wskazanych przez studentów, kontrola prawidłowości odbywania praktyk oraz ewaluacja systemu praktyk zawodowych. Pełnomocnik ds. praktyk powoływany jest przez Rektora spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku, przy czym jeden pełnomocnik przyporządkowany jest do jednego kierunku. Brak innych wymagań formalnych wobec Pełnomocnika ds. praktyk, ale Uczelnia deklaruje, że przy wyborze brana jest pod uwagę przede wszystkim znajomość otoczenia społeczno-gospodarczego, współpraca z biznesem, bycie praktykiem w obszarze finansów i

rachunkowości oraz znajomość przedmiotu ze strony praktycznej i merytorycznej, na przykład poprzez funkcję Dziekana lub wieloletnie doświadczenie zawodowe.

Zadaniem Pełnomocnika ds. praktyk jest weryfikacja i zatwierdzanie miejsc praktyk wybranych przez studentów oraz opiekunów praktyk z ramienia podmiotu przyjmującego, kontrola praktyk, weryfikacja osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się oraz podejmowanie decyzji o zaliczeniu praktyk. Z powyższego wynika, że weryfikacja miejsc praktyk pod kątem zapewnienia możliwości osiągnięcia zaplanowanych dla praktyk efektów uczenia się jest zadaniem zarówno Doradcy, jak i Pełnomocnika. Podobnie jest z wykonywaniem czynności kontrolnych. Takie ukształtowanie zadań może prowadzić do rozmycia się odpowiedzialności za te dwa obszary. Wskazane jest doprecyzowanie i rozdzielenie zadań osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary systemu organizacji i realizacji praktyk.

Zgodnie ze sprawozdaniem Pełnomocnika ds. praktyk zawodowych na kierunku finanse i rachunkowość w roku 2022/2023 liczba studentów zobowiązanych do realizacji praktyk wynosiła 40 osób (wyłącznie studenci niestacjonarni), a w roku 2023/2024 – 35 osób (9 studentów stacjonarnych i 26 niestacjonarnych).

Tak skonstruowany system organizacji praktyk oraz kompetencje i liczba studentów przypadających na Pełnomocnika w pełni umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Podkreślić należy, iż system i podziały zadań pomiędzy osobami zaangażowanymi w realizację praktyk wypracowane w WSPA są wyjątkowo dobre i mogą stanowić wzór do naśladowania dla wielu innych Uczelni.

Zadania opiekunów praktyk w podmiotach przyjmujących wzmiankowane są w skierowaniu na praktykę zawodową. Brak jakichkolwiek wymagań wobec takiej osoby, która de facto w czasie praktyki pełni rolę nauczyciela praktycznej nauki zawodu. Uczelnia wyjaśniła, że na opiekunów praktyk wyznaczane są osoby reprezentujące podmioty przyjmujące studentów na praktykę, dysponują więc odpowiednią wiedzą, wieloletnim doświadczeniem, umiejętnościami i kompetencjami, stąd Uczelnia nie stosuje dodatkowych kryteriów oceny kwalifikacji opiekunów praktyk. Ponadto w skierowaniu na praktykę firma wskazuje opiekuna praktyk, podając równocześnie zajmowane przez niego stanowisko, co jest brane pod uwagę przy zatwierdzaniu praktyki. W przypadku wątpliwości miejsce praktyki nie jest zatwierdzane. Mimo to wskazane jest określenie kryteriów, które powinien spełniać opiekun praktyk w zakładzie pracy i podanie ich do publicznej wiadomości, by uniknąć niejasności.

Zgodnie z Regulaminem student może odbyć praktyki w danym podmiocie/ jednostce organizacyjnej, jeżeli charakter prowadzonej przez nią działalności i odbywanych przez studenta lub studentkę praktyk jest zgodny z kierunkiem studiów - czyli w tym przypadku z kierunkiem finanse i rachunkowość – oraz realizowana praktyka pozwoli na osiągnięcie efektów uczenia się zaplanowanych dla tej praktyki w programie kształcenia, a także jeżeli podmiot zobowiąże się do zapewnienia warunków umożliwiających odbycie praktyki zgodnie z wymogami.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, ale dopuszcza też samodzielne znalezienie odpowiedniego miejsca. Musi ono zostać zaakceptowane przez Doradcę i/lub Pełnomocnika ds. praktyk. Kryteria jakościowe z góry określone i formalnie przyjęte znajdują się w par. 16 Regulaminu praktyk i obejmują zgodność charakteru prowadzonej przez daną firmę, instytucję lub jednostkę organizacyjną działalności z kierunkiem studiów, możliwość osiągnięcia zaplanowanych dla praktyki efektów uczenia się, zgodę podmiotu na przyjęcie praktykanta lub praktykantki, zobowiązanie do zapewnienia warunków umożliwiających odbycie praktyki zgodnie z wymogami, w szczególności poprzez wyznaczenie opiekuna praktyki odpowiadającego za nadzór merytoryczny nad praktykantem

lub praktykantką oraz zobowiązanie do sporządzenia i wydania studentowi zaświadczenia o odbyciu praktyki, wstępnej weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych podczas praktyki i poświadczenia sporządzonego przez studenta raportu (wypełnienia dzienniczka). Regulamin określa również reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.

Uczelnia deklaruje, że ma podpisane porozumienia o realizację praktyk zawodowych odpowiednich dla kierunku finanse i rachunkowość z 37 podmiotami wymienionymi w raporcie samooceny.

W poprzednim roku akademickim 21 studentek i studentów kierunku finanse i rachunkowość odbyło praktyki w 18 miejscach, głównie biurach rachunkowych i kancelariach podatkowych, ale też przedsiębiorstwach logistycznych, urzędach czy domach pomocy społecznej - zawsze praktyka odbywała się w działach finansowych takich podmiotów.

Infrastruktura i wyposażenie podanych miejsc są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i prawidłową realizację praktyk.

Sprawozdania z praktyk wskazują na to, że brak jest praktyk z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Studenci mogą również ubiegać się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie doświadczenia zawodowego. W tym celu występują z wnioskiem (załącznik do Regulaminu) do Pełnomocnika ds. praktyk zawodowych o „zaliczenie praktyki zawodowej cz. 1 / cz. 2* w liczbie godzin dydaktycznych w semestrze na podstawie zatrudnienia / prowadzenia działalności gospodarczej / stażu / wolontariatu* w okresie w (nazwa instytucji / organizacji). We wniosku należy wymienić zadania i obowiązki wykonywane w ramach zatrudnienia/prowadzenia działalności gospodarczej/stażu/wolontariatu, które umożliwiały osiągnięcie poszczególnych efektów uczenia się przewidywanych dla praktyk. Jako potwierdzenie tego stanu rzeczy do wniosku należy załączyć zaświadczenie o zatrudnieniu, odbyciu, stażu, wolontariacie, wydruk z CEIDG lub inne dokumenty pomocne w wykazaniu osiągnięcia efektów uczenia się.

Zarządzenie nr 64/R/WSPA/2020-2021 Rektora WSPA w Lublinie z dnia 5 sierpnia 2021 roku w sprawie hospitacji praktyk zawodowych w WSPA w Lublinie wprowadziło zasady hospitacji praktyk zawodowych w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, zgodnie z którym hospitacje przeprowadza kierunkowy Pełnomocnik ds. praktyk we współpracy z Doradcą Edukacyjno-Zawodowym WPA, uwzględniając losowy dobór jednostek przyjmujących na praktyki. Hospitacje przeprowadzane są w każdym semestrze, w którym realizowane są praktyki i obejmują minimum 10% miejsc wskazanych dla kierunku studiów. Hospitacje dokumentowane są na piśmie poprzez wypełnienie arkusza hospitacji. W ocenie uwzględnia się zgodność realizowanych praktyk z założonymi dla nich efektami uczenia się, zgodność praktyki z charakterem studiów na określonym kierunku i z celami praktyk zawodowych, zgodność realizacji praktyk z terminem określonym w umowie, charakter zadań przydzielanych studentom, ich istotność, celowość oraz zgodność z programem praktyk, przestrzeganie przez praktykanta lub praktykantkę przepisów BHP, dyscypliny pracy i porządku pracy przyjętego w miejscu praktyk oraz wywiązywanie się przez jednostkę przyjmującą z obowiązków przyjętych na mocy umowy o realizację praktyk. Dokonana ocena i wszelkie uwagi muszą być udostępnione jednostce przyjmującej na praktyki. Arkusz hospitacji zawiera wywiad z opiekunem praktyk, wywiad ze studentem/ studentką realizującymi praktykę zawodową i ocenę hospitowanych praktyk, a także komentarze uzupełniające, wnioski (m. in. adekwatność wykonywanych zadań do zakładanych efektów uczenia się i zalecenia dotyczące poprawy jakości praktyk. W pierwszej kolejności hospitowane są miejsca, które nie są znane Uczelni, czyli

firmy/instytucje spoza listy partnerów, następnie partnerzy nowi, u których jeszcze nie były prowadzone hospitacje. Hospitacje mogą odbywać się również na wniosek/ wskazanie Dziekana bądź władz Uczelni lub podmiotu, w którym odbywana jest praktyka.

W dokumentacji brak danych na temat współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i określenia sposobów komunikowania się, jednakże w trakcie wizytacji ustalono, iż zarówno współpraca, jak i komunikacja zdecydowanie ma miejsce.

Program praktyk zawodowych, w tym efekty uczenia się oraz treści, podlegają corocznemu przeglądowi jako immanentny element programu studiów. Oceniany jest przez interesariuszy wewnętrznych (w szczególności Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia, Zespół ds. jakości kształcenia, Dziekana kierunku), jak i przez interesariuszy zewnętrznych (w szczególności przez Radę Konsultacyjną).

Studenckie praktyki zawodowe włączone są także do Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uczelni – procedura nr 3 Ocena osiągania efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk zawodowych. W wyniku tej procedury program praktyk podlega ocenie osiągania efektów uczenia przewidzianych dla praktyk zawodowych. Zgodnie z procedurą corocznie oceniana jest dokumentacja około 3-5 praktykantów, którzy w minionym roku akademickim odbywali praktykę zawodową. Ocenie podlegają w szczególności dzienniczki praktyk, czynności wykonywane przez studentów w ramach praktyk oraz dobór instytucji przyjmujących na praktyki zawodowe. W wyniku przeprowadzonej procedury w ostatnich latach wprowadzono m. in. zmiany w Regulaminie praktyk zawodowych, zgodnie z którymi zamieniono sprawozdanie z praktyk na dziennik praktyk (jako dokument bardziej szczegółowo prezentujący czynności wykonywane podczas praktyk) czy też modyfikację wniosku o zaliczenie praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej.

W ostatnich latach program praktyk uległ zmianie m. in. w zakresie uszczegółowienia efektów uczenia się oraz rozdzielenia sylabusu na dwie części (osobny sylabus dla każdej części praktyk).

Osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk nie podlegają dodatkowej ocenie wynikającej z faktu ich zaangażowania w realizację praktyk zawodowych, jednakże w trakcie hospitacji praktyk student lub studentka mogą zgłaszać swoje zastrzeżenia.

Realizacja praktyk podlega systematycznej ocenie w ramach hospitacji. Wnioski z hospitacji mają wydźwięk pozytywny: studenci zgłaszają się do odbycia praktyk w terminie, są w codziennym kontakcie ze swoim opiekunem, nadzorującym ich pracę, zlecającym zadania i weryfikującym ich wykonanie, studenci zostają zaznajomieni ze strukturą organizacyjną podmiotu, przepisami BHP oraz stanowiskiem pracy, pracują zarówno zespołowo jak i indywidualnie, przy wsparciu opiekuna rozwiązują problemy i reagują na sytuacje.

Dodatkowym narzędziem stosowanym przy hospitacji praktyk jest ankieta ewaluacyjna dotycząca praktyk. Dokument ten pomaga w doskonaleniu kształcenia, ponieważ pracodawcy mogą wskazywać jakich kompetencji i umiejętności brakuje praktykantom, a są przez nich poszukiwane, czy też przekazać uwagi dotyczące kształcenia na danym kierunku. Z ankiet ewaluacyjnych wynika konieczność skoncentrowania się na osiąganiu takich efektów uczenia się jak umiejętność obsługi programów specjalistycznych związanych z księgowością i rachunkowością, umiejętność stosowania wiedzy teoretycznej w praktyce, gotowość do stałego podnoszenia wiedzy i kwalifikacji, związanych z obszarem księgowości i rachunkowości.

Wyniki prowadzonego monitoringu i dokonywanych ocen służą ustawicznemu doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego i jest podzielony na dwa semestry – zimowy i letni. Każdy semestr kończy się sesją egzaminacyjną. Szczegółową organizację każdego roku akademickiego określa Rektor w drodze zarządzenia ogłaszanego przed rozpoczęciem danego roku akademickiego. Zajęcia rozmieszczane są w planie zajęć w sposób równomierny w miarę możliwości godzinowych i lokalowych. Zgodnie z informacją podaną przez władze Uczelni w raporcie samooceny, plany zajęć tworzone są w oparciu o zgłoszone przez nauczycieli akademickich do Działu Obsługi Wykładowcy preferencje co do terminów i godzin realizacji zajęć, z zastrzeżeniem następujących zasad: wykłady planowane są przed innymi formami realizacji zajęć (np. warsztatami, ćwiczeniami bądź projektami) z tego samego przedmiotu; wykłady mogą być prowadzone w blokach nie większych niż 4 godziny lekcyjne dla jednego przedmiotu. W trakcie wizyty na Uczelni, zespół oceniający potwierdził, że rozplanowanie zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku w ramach poszczególnych semestrów, jak i układ ich realizacji w poszczególnych tygodniach są poprawne i umożliwiają studentom wygospodarowanie czasu na udział w zajęciach oraz na pracę własną wymaganą w ramach tych zajęć. Jednostka zapewnia wyodrębnienie czasu na weryfikację efektów uczenia się oraz przekazanie informacji zwrotnej o wynikach oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe określone dla zajęć prowadzonych na studiach pierwszego stopnia na ocenianym kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania w zakresie obu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany (tj. ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości), normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość. Kolejność realizacji treści programowych jest właściwa.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć są odpowiednie do założonej liczby ECTS wymaganej dla ukończenia studiów na ocenianym kierunku, a także do profilu praktycznego. Liczba semestrów jest odpowiednia, a obciążenie studenta pracą w poszczególnych semestrach równomierne. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Określony przez Uczelnię nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS jest w skali całego cyklu kształcenia odpowiedni.

Uczelnia oferuje studentom kierunku finanse i rachunkowość zajęcia do wyboru (w wymaganym zakresie) i tym samym daje możliwość elastycznego kształtowania ścieżek kształcenia. W programie studiów przewidziano również w wymaganym zakresie zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Udział poszczególnych form realizowanych zajęć (wykłady i ćwiczenia) jest odpowiedni. Dominują

zajęcia ćwiczeniowe – odpowiednio do potrzeb kształcenia na profilu praktycznym. Na ocenianym kierunku są też prowadzone zajęcia z zakresu kształcenia w języku obcym (lektoraty oraz dodatkowe zajęcia w języku obcym), a także zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, dla których łączna liczba punktów liczbie ECTS jest nie mniejsza niż 5.

Metody kształcenia stosowane przez osoby prowadzące zajęcia na terenie Uczelni są zorientowane na studentów. W czasie zajęć studenci są motywowani do aktywnego udziału w procesie uczenia się. Stosowane metody kształcenia nie są jednak wystarczające. Zespół oceniający zidentyfikował niedostateczne wykorzystanie metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość. W trakcie toku studiów pierwszego stopnia brakuje wykorzystania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne specjalistycznego oprogramowania (np. pakietów statystycznych oraz programów księgowych). Analiza stanu faktycznego wykazała, że obowiązkowa praktyka zawodowa na kierunku finanse i rachunkowość spełnia wymogi ustawowe co do wymiaru praktyki i przyporządkowanej im liczby ECTS. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, treści programowe, umiejscowienie praktyk w planie studiów, a także dobór miejsc odbywania praktyk, a również kompetencje opiekunów, zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, sposób dokumentowania przebiegu praktyk są trafnie dobrane i umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Dokonywana ocena ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, ale co do zasady studenci sami zgłaszają miejsca, w których chcieliby praktyki odbyć. Miejsca potencjalnych praktyk podlegają ocenie pod kątem zapewniania możliwości osiągnięcia efektów uczenia się i zatwierdzane przez pełnomocnika ds. Praktyk.

Program praktyk i ich realizacja oraz efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają monitoringowi i ocenie, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

W trakcie analizy kryterium 2 stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- w programie studiów, sylabusach do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne, jak i w trakcie zajęć brakuje wykorzystania specjalistycznego oprogramowania z zakresu pakietów statystycznych oraz programów księgowych niezbędnych na kierunku finanse i rachunkowość.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uwzględnienie źródeł obcojęzycznych w procesie kształcenia oraz w literaturze uzupełniającej w sylabusach zajęć.
2. Rekomenduje się jednoznaczne określenie w programie studiów wymiaru praktyk zawodowych oraz przypisanie praktykom zawodowym na studiach pierwszego i drugiego

stopnia odpowiedniej liczby ECTS, przy uwzględnieniu istniejących w tym zakresie uregulowań prawnych, tj. 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom (dydaktycznym) pracy studenta.

Zalecenia

Zaleca się uwzględnienie wykorzystania specjalistycznego oprogramowania (w szczególności różnorodnych pakietów statystycznych oraz programów księgowych) w programie studiów umożliwiającego zdobycie kluczowych umiejętności z zakresu praktycznych kompetencji dla kierunku finanse i rachunkowość.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji na studia wyższe w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie określone są uchwałą Senatu. Rekrutacja na kierunek finanse i rachunkowość na studiach pierwszego stopnia odbywa się bezpośrednio w siedzibie Uczelni oraz za pomocą internetowej rekrutacji WSPA. Kandydaci na studia na kierunku finanse i rachunkowość zobowiązani są do złożenia kompletu dokumentów wymaganych w procesie rekrutacji - kwestionariusza wraz z podaniem o przyjęcie na studia oraz ankiety osobowej; świadectwa dojrzałości lub poświadczonej przez Uczelnię kopii świadectwa dojrzałości; oryginału dowodu osobistego do wglądu, a w przypadku cudzoziemców dokumentu potwierdzającego tożsamość kandydata, w celu weryfikacji tożsamości i zgodności danych; dwóch aktualnych fotografii kandydata; dowodu opłaty wpisowej zgodnie z Zarządzeniem Kanclerza WSPA; oświadczenia o posiadanych kompetencjach cyfrowych.

Zgodnie z informacją podaną w przygotowanym przez władze Uczelni raporcie samooceny, podstawą przyjęcia na studia na kierunku finanse i rachunkowość, zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, są punkty rekrutacyjne przyznawane kandydatowi zgodnie z wynikami egzaminów maturalnych z języka obcego nowożytnego (część pisemna) oraz jednego z następujących przedmiotów: język polski, geografia, wiedza o społeczeństwie, matematyka lub historia (część pisemna). Jeżeli egzamin z danego przedmiotu zdawany był na dwóch poziomach, pod uwagę brany jest wynik korzystniejszy dla kandydata. Minimalna liczba uzyskanych punktów, na podstawie której student może zostać zakwalifikowany na studia, wynosi 40. Maksymalna liczba punktów, którą może uzyskać kandydat, wynosi 200. Ponadto, cudzoziemcy mogą rozpocząć naukę w WSPA na studiach polskojęzycznych, jeżeli legitymują się dokumentem potwierdzającym znajomość języka polskiego przynajmniej na poziomie B2.

Przyjęte zasady rekrutacji są zrozumiałe oraz pozwalają na dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się zdefiniowanych w programie studiów. Dają one wszystkim równe szanse w procesie rekrutacji. Zasady te uwzględniają również informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach

sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Kwestie związane z zasadami, warunkami oraz trybem potwierdzania efektów uczenia się, które zostały osiągnięte poza formalnym systemem studiów, regulowane są Uchwałą Senatu WSPA w Lublinie nr 544/2023 z dnia 29 maja 2023 roku. Procedura ta umożliwia potwierdzenie efektów uczenia się odpowiadających wymaganiom zawartym w programie studiów dla konkretnego kierunku. Aby przystąpić do tego procesu, kandydat na studia musi złożyć wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się, który powinien zawierać dokumenty umożliwiające ocenę jego wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w ramach zorganizowanego lub niezorganizowanego uczenia się. Wśród wymaganych dokumentów należy przedłożyć świadectwo dojrzałości dla kandydatów na studia pierwszego stopnia, potwierdzenia dotyczące stażu pracy, dokumenty o efektach uczenia się zdobytych poza formalnym systemem studiów oraz dowód wniesienia opłaty określonej przez władze Uczelni na pokrycie kosztów związanych z procesem potwierdzania. Wniosek, wraz z wymaganymi załącznikami, należy złożyć w Centrum Studiów Wyższych. Następnie Kierunkowa Komisja ds. potwierdzania uczenia się dokonuje identyfikacji oraz porównania efektów zdobytych przez kandydata z efektami przewidzianymi dla przedmiotów, o które wnioskowano. Po pozytywnej ocenie Komisji, Dziekan odpowiedzialny za dany kierunek ustala termin egzaminu ustnego, mającego na celu weryfikację doświadczenia zawodowego kandydata. Egzamin ten przeprowadzany jest przed Kierunkową Komisją ds. potwierdzania efektów uczenia się. Na podstawie wyników egzaminu Komisja podejmuje decyzję o potwierdzeniu efektów uczenia się, wystawia oceny w protokole dla przedmiotów, których efekty zostały uznane, oraz określa semestr, na który kandydat zostaje przyjęty. Ostateczna kolejność przyjęcia na studia jest uzależniona od wyniku potwierdzenia efektów uczenia się. Powyższe zasady zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich bezpośredniego powiązania z zakresem efektów uczenia się określonym w programie studiów dla kierunku.

Kwestie zasad, warunków i trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zostały szczegółowo uregulowane w Regulaminie studiów wyższych. Dokument ten został przyjęty uchwałą nr 540/2023 przez Senat WSPA w Lublinie w dniu 26 kwietnia 2023 roku. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze uczelni w raporcie samooceny, student ma możliwość przeniesienia się z innej krajowej lub zagranicznej uczelni, a także z jednego kierunku na drugi lub z jednej specjalności na drugą w ramach tego samego kierunku, pod warunkiem uzyskania zgody Rektora lub osoby przez niego upoważnionej. Warunkiem przeniesienia jest spełnienie wszystkich wymogów określonych przez Uczelnię. Po dokonaniu przeniesienia student zobowiązany jest do uzupełnienia różnic programowych wynikających z obowiązującego programu studiów. Regulamin wyrównywania różnic programowych w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, przyjęty zarządzeniem nr 49/R/WSPA/2022-2023 przez Rektora w dniu 19 maja 2023 roku, stanowi, że podstawowym dokumentem do wyrównania różnic jest karta różnic programowych. Zawiera ona istotne informacje, takie jak dane studenta, wykaz wymaganych przedmiotów, efekty uczenia się, formy zaliczenia przedmiotu oraz przypisane punkty ECTS i należne opłaty. Ocena różnic programowych oraz identyfikacja i porównanie efektów uczenia się leży w gestii Dziekana właściwego kierunku lub jego przedstawiciela, tzw. Koordynatora ds. różnic programowych. Wniosek o zaliczenie różnic programowych, wraz z niezbędną dokumentacją, student składa w Centrum Studiów Wyższych. Na podstawie analizy dokumentów potwierdzających

dotychczasowy przebieg studiów Koordynator dokonuje oceny efektów uczenia się i podejmuje decyzję o ich uznaniu lub nieuznaniu. Uznanie efektów uczenia się jest równoznaczne z zaliczeniem przedmiotu oraz uznaniem uzyskanej oceny. Nieuznanie efektów uczenia się jest równoznaczne z niezaliczeniem przedmiotu i koniecznością wyrównania różnic programowych. W zakresie wymiany studentów pomiędzy WSPA a innymi uczelniami, w tym zagranicznymi, stosuje się system transferu i akumulacji punktów ECTS. Student po przeniesieniu uzyskuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana zajęciom realizowanym na kierunku studiów, na który student jest przyjmowany.

Przyjęte procedury zapewniają możliwość identyfikacji osiągniętych dotychczas efektów uczenia się oraz oceny ich zgodności z efektami uczenia się określonym w programie studiów dla ocenianego kierunku.

Zasady przeprowadzania procesu dyplomowania regulowane są przez Regulamin studiów Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie oraz Regulamin procesu dyplomowania na kierunku Finanse i rachunkowość. Na ostatnim roku studiów studenci zobowiązani są do zdania egzaminu dyplomowego oraz przygotowania i obrony pracy dyplomowej. Praca dyplomowa jest tworzona pod opieką promotora, który zostaje wybrany spośród nauczycieli akademickich wskazanych przez Rektora lub osobę upoważnioną. Temat pracy należy ustalić najpóźniej do końca pierwszego semestru, w którym rozpoczyna się seminarium dyplomowe. Jak wynika z raportu samooceny przekazanego przez Uczelnię, tematyka prac dyplomowych na kierunku finanse i rachunkowość jest pod stałą kontrolą Dziekana, który sprawdza ich zgodność z przypisanymi do kierunku dyscyplinami naukowymi. Promotor dokonuje ostatecznego zaliczenia seminarium dyplomowego w ostatnim semestrze studiów, po przedstawieniu przez studenta finalnej wersji pracy. Przed egzaminem dyplomowym, praca dyplomowa jest weryfikowana przez promotora w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Każda praca podlega również ocenie recenzenta, który dokonuje jej oceny na podstawie kilku kryteriów: oceny właściwości sformułowania tematu i zgodności treści z tematem, oceny układu pracy i jej struktury, oceny merytorycznej, oceny wykorzystanych źródeł, oceny formalnej strony pracy, propozycji dotyczących sposobu wykorzystania wyników ewentualnych badań. Ostateczna ocena pracy dyplomowej, która jest brana pod uwagę przy obliczaniu końcowego wyniku studiów, stanowi średnią arytmetyczną ocen wystawionych przez promotora i recenzenta. Egzamin dyplomowy odbywa się przed co najmniej trzyosobową komisją, w skład której wchodzi Rektor lub osoba przez niego wyznaczona jako przewodniczący, promotor oraz recenzent. Ukończenie studiów następuje po zdaniu egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Data przystąpienia do tego egzaminu uznawana jest za datę zakończenia studiów. Na ostateczny wynik studiów składają się następujące elementy: 50% z średniej arytmetycznej końcowych ocen z wszystkich zaliczeń i egzaminów z przedmiotów objętych programem studiów, z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku; 25% ocena pracy dyplomowej (średnia ocen promotora i recenzenta); oraz 25% ocena z egzaminu końcowego (średnia ocen z pytań zadanych przez komisję). Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części. W pierwszej części student prezentuje swoją pracę, omawiając jej założenia, cele, wnioski oraz konkluzje. W drugiej części student odpowiada na trzy pytania związane z wylosowanymi tematami – jedno pytanie dotyczy ogólnych zagadnień związanych z kierunkiem studiów, a dwa kolejne odnoszą się do wybranej specjalności.

Ogólne zasady zaliczania etapów studiów zawiera Regulamin studiów Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. W rozliczeniu etapu studiów uwzględnia się wszystkie przedmioty, które składają się na program studiów danego etapu. Oceny studentów ze wszystkich

egzaminów i zaliczeń wpisywane są do protokołu w wersji elektronicznej, udostępnionego poprzez informatyczny system uczelni (ESS) wyłącznie przez prowadzącego zajęcia. Wpisane i zatwierdzone oceny importowane są poprzez system do elektronicznej karty okresowych osiągnięć studenta. Zatwierdzona karta okresowych osiągnięć jest drukowana i zatwierdzona przez Dziekana kierunku i umieszczona w teczce osobowej studenta. Studenci mają dostęp do dokumentacji przebiegu studiów w formie elektronicznej poprzez informatyczny system uczelni (Wirtualny Pokój Studenta wps.wspa.pl).

Zasady dotyczące sprawdzania i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się zostały określone w Zarządzeniu nr 77/R/WSPA/2022-2023 Rektora Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, wydanym 21 czerwca 2023 roku w sprawie systemu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w Uczelni. Zgodnie z jego zapisami, kierunkowe efekty uczenia się są wprowadzane do sylabusów, przy czym powinny być one szczegółowo opisane w formie przedmiotowych efektów uczenia się, w taki sposób, aby jednoznacznie możliwe było określenie czy zostały one osiągnięte przez studenta. Efekty uczenia się stanowią podstawę wyznaczania zakresu treści kształcenia, ich usytuowania w modułach kształcenia oraz sekwencyjności przedmiotów. Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych przez studentów odbywa się na różnych etapach procesu kształcenia: zarówno podczas zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych, jak i w trakcie przygotowywania pracy dyplomowej oraz podczas egzaminu dyplomowego. Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych przez studentów obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, których uzyskanie związane jest z danym przedmiotem. Nauczyciele akademicki mają obowiązek uwzględniać osiągnięcia studentów w trzech powyższych obszarach przy każdej wystawianej ocenie, zarówno formułującej, jak i końcowej. W ten sposób nauczyciel szczegółowo kontroluje stopień realizacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ponadto, nauczyciel akademicki zobowiązany jest do każdorazowego informowania studenta o jego osiągnięciach lub brakach (i ich ocenie). Prace etapowe (egzaminacyjne, zaliczeniowe) są realizowane m. in. w formach takich jak: egzamin ustny, egzamin pisemny, kolokwium, test zaliczeniowy, odpowiedź ustna, praca pisemna, projekt indywidualny, projekt grupowy, realizacja zadań/ćwiczeń, dyskusja, debata, prezentacja multimedialna, prezentacja ustna, obserwacja, symulacje sytuacji. Zgodnie z deklaracją Uczelni i Regulaminem studiów Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, egzaminy i zaliczenia w formie ustnej powinny odbywać się w obecności co najmniej dwóch studentów. Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia ocenę otrzymaną przez studenta. Kryteria oceny i jej składowe określa sylabus zajęć. Ostateczna ocena studenta jest wprowadzana do protokołu i stanowi podsumowanie ocen z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Po zrealizowaniu zajęć dydaktycznych nauczyciel akademicki jest zobowiązany do wypełnienia sprawozdania z weryfikacji efektów uczenia się założonych w karcie przedmiotu.

Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia ma również obowiązek udokumentować prowadzenie bieżącej i końcowej weryfikacji efektów uczenia się poprzez przechowywanie prac pisemnych opracowanych przez studentów oraz przechowywanie dokumentu wskazującego na przeprowadzenie ustnej weryfikacji efektów (np. lista studentów wraz z wykazem zadanych pytań lub zadań). Zgodnie z deklaracją Uczelni, sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się na zakończenie danego przedmiotu powinno nastąpić nie później niż na ostatnich zajęciach dydaktycznych w ramach danego cyklu zajęć. Po zakończeniu semestru nauczyciel akademicki ma obowiązek przekazać wszystkie prace

egzaminacyjne i zaliczeniowe studentów do Biblioteki WSPA lub zamieścić je w zakładkach odpowiednich przedmiotów na platformie zdalnego nauczania.

Aby zaliczyć dany etap studiów, student musi pozytywnie zdać wszystkie egzaminy oraz zaliczenia przewidziane w programie studiów, a także uzyskać wymaganą liczbę punktów ECTS. Terminy zaliczeń etapu studiów, w tym sesji egzaminacyjnej oraz poprawkowej, są ustalane w kalendarzu akademickim na dany rok. W przypadku niezdania przedmiotu w pierwszym terminie, student ma prawo przystąpić do dwóch terminów poprawkowych. Niezgłoszenie się na egzamin lub zaliczenie bez ważnego powodu skutkuje automatycznie otrzymaniem oceny niedostatecznej. Jeśli student ma usprawiedliwioną nieobecność, przysługuje mu możliwość przystąpienia do egzaminu lub zaliczenia w dodatkowym terminie. Otrzymanie oceny niedostatecznej uniemożliwia zaliczenie przedmiotu. W uzasadnionych wypadkach Rektor lub osoba przez niego upoważniona mogą wyznaczyć dodatkowy termin poprawkowy dla zaliczenia lub egzaminu. Na wniosek studenta można również przedłużyć sesję o maksymalnie 30 dni, celem uzupełnienia brakujących zaliczeń lub egzaminów. Studenci mają prawo do zapoznania się ze swoją ocenianą pracą oraz do otrzymania uzasadnienia oceny. Jeśli student nie zdał przedmiotu po wykorzystaniu wszystkich możliwych terminów poprawkowych, ma prawo przystąpić do zaliczenia lub egzaminu po ponownym uczęszczaniu na zajęcia. Dla studentów, którzy nie spełnili wszystkich wymagań programu, Rektor lub jego przedstawiciel mogą podjąć decyzję o warunkowym wpisie na kolejny etap studiów, pozwoleniu na powtórzenie roku lub semestru bądź skreśleniu z listy studentów. Jeśli student ma zastrzeżenia do formy zaliczenia lub oceny, może złożyć wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego do Rektora lub osoby przez niego wyznaczonej. Rektor podejmuje decyzję w sprawie przeprowadzenia egzaminu komisyjnego, biorąc pod uwagę zasadność wniosku. W przypadku uzasadnionym Rektor może także zarządzić taki egzamin z własnej inicjatywy lub na wniosek egzaminatora bądź organu Samorządu Studenckiego. Przewodniczący komisji ustala formę egzaminu komisyjnego. W skład komisji, powołanej przez Rektora, wchodzi: kierownik danej jednostki organizacyjnej uczelni, nauczyciel akademicki reprezentujący ten sam lub pokrewny przedmiot oraz przedstawiciel Samorządu Studenckiego. Ocena uzyskana w wyniku egzaminu komisyjnego jest ostateczna i zastępuje ocenę kwestionowaną. Negatywny wynik takiego egzaminu oznacza obowiązek powtórzenia przedmiotu.

Ponadto, Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami dostosowanie sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb poprzez zapewnienie możliwości: dostosowania formy egzaminów i zaliczeń do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności studenta, w tym zmiany formy egzaminu / zaliczenia z pisemnej na ustną i odwrotnie; wydłużenia czasu zdawanych egzaminów i zaliczeń; pomocy asystenta przy czytaniu pytań i zaznaczaniu odpowiedzi; dostosowania materiałów egzaminacyjnych i zaliczeniowych (większa czcionka, forma elektroniczna, dokumenty w brajlu); zdawania egzaminu w osobnym pomieszczeniu; indywidualnej organizacji sesji egzaminacyjnej.

Oceniając przyjęte zasady można pozytywnie odnieść się do ich konstrukcji, a w szczególności stworzenia ramowych zasad umożliwiających równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, jednostka przewidziała możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się. System zapewnia obiektywizm i przejrzystość procesu weryfikacji, a uzyskane oceny dają możliwość ich porównywalności. Jednostka przewidziała zasady nie tylko udostępniania informacji o ocenach, ale też o podstawie uzyskania określonej oceny. Informacje te student uzyskuje zaliczając poszczególne

zajęcia, ale też i semestry. Jednostka określiła zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się (egzamin komisyjny). Na Uczelni został także powołany Rzecznik Akademicki, którego zadaniem jest, zgodnie z informacją podaną w raporcie samooceny, w szczególności wspieranie społeczności akademickiej (w tym studentów) w rozwiązywaniu konfliktów w sytuacjach budzących wątpliwości, dbanie o zapewnienie równego traktowania i poszanowania wszystkich członków wspólnoty akademickiej, monitorowanie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa, reagowanie na zgłaszane zagrożenia dla bezpieczeństwa oraz udzielanie pomocy merytorycznej osobom dotkniętym zdarzeniem naruszającym bezpieczeństwo lub informacji na temat możliwości jej szybkiego i efektywnego uzyskania. W celu wsparcia studentów anglojęzycznych powołany został z kolei Pełnomocnik Rektora ds. studentów anglojęzycznych. Na Uczelni funkcjonuje również *Procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych*, w której określono działania związane zarówno z sytuacjami konfliktowymi, jak i innymi działaniami mogącymi naruszać dobro Uczelni, pracowników oraz studentów. Metody oceniania i sprawdzania osiągnięć przez studentów zakładanych efektów uczenia się obejmują wszystkie formy studiów oraz wszystkie kategorie efektów, tj. wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Wśród metod weryfikacji osiągnięć efektów uczenia się dopuszcza się w szczególności wykorzystywanie: testów pisemnych jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, prac pisemnych opisowych, odpowiedzi ustnych, prezentacji, projektów indywidualnych i zespołowych, referatów, analiz przypadków. Tematyka, rodzaje i metodyka powyższych prac jest dostosowana do różnych form zajęć. Informacje na temat stosowanych zasad i metody weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteria uzyskania oceny zamieszczone są w sylabusie. Efekty uczenia się z zakresu wiedzy najczęściej sprawdzane są w formie egzaminu bądź kolokwium. W przypadku efektów uczenia się z zakresu umiejętności weryfikacja ma na ogół charakter praktyczny tzn. student jest zobowiązany do wykonania zadania, np. przygotowania tekstu, analizy danych, przygotowania prezentacji multimedialnej, projektu, referatu. W zakresie kompetencji społecznych osiągnięcie efektów uczenia się w tym obszarze sprawdza się zazwyczaj pośrednio. Sprawdzenie następuje w wyniku oceny zachowania i prezentowanych postaw studenta podczas zajęć, egzaminów, dyskusji oraz wartości i przesłanek, którymi kieruje się student podczas realizacji konkretnych zadań praktycznych. Efekty uczenia się z zakresu znajomości języka obcego osiągane są w ramach lektoratów z języków obcych. W trakcie lektoratów studenci korzystają z tekstów obcojęzycznych, komunikują się na zajęciach w języku obcym, przygotowują wypowiedzi i prezentacje oraz posługują się językiem specjalistycznym. Weryfikacji osiągnięć efektów uczenia się służą takie metody jak ocena aktywnego udziału w zajęciach, wypowiedź ustna, rozwiązywanie zadań problemowych, przygotowanie projektów i prezentacji.

Uczelnia systematycznie również realizuje badania opinii absolwentów (ankiety) oraz losów zawodowych absolwentów. Jest to kolejny element systemu monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Przedstawione przez Uczelnię osiągnięcia studentów nie potwierdzają jednak osiągnięcia w pełni efektów uczenia się.

Metody weryfikacji efektów uczenia zostały ujęte szczegółowo w sylabusach zajęć. Dobór metod weryfikacji efektów uczenia się na ocenianym kierunku co prawda jest zróżnicowany, ale nie pozwala w pełni na weryfikację efektów uczenia się, w szczególności w zakresie wiedzy oraz umiejętności. Większość wykładów, które prowadzone są przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość kończy się egzaminem w formule on-line. Zespół oceniający jednoznacznie negatywnie ocenia szeroko stosowany przez nauczycieli akademickich sposób przeprowadzania egzaminów

w formule on-line przy wykorzystaniu platformy e-learningowej PUW. Stosowanie tej platformy do przeprowadzania prac egzaminacyjnych nie zapewnia weryfikacji efektów uczenia się. Przeprowadzający egzamin na tej platformie nie są w stanie zagwarantować wiarygodnego przebiegu egzaminu (tj. bez dostępu studentów do dodatkowych materiałów dydaktycznych), a stosowane formy prac egzaminacyjnych przy wykorzystaniu platformy PUW są zbyt proste (tj. dominują proste testy wielokrotnego wyboru, bez formy opisowej, obliczeniowej, czy interpretacyjnej). Ponadto, dostarczone przez Uczelnię dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych potwierdzają powyższą negatywną opinię zespołu oceniającego. Dokonany przez zespół oceniający przegląd wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych pozwala zauważyć, że:

- jedyną formą weryfikacji efektów uczenia się z zakresu wiedzy na przedmiocie *mikroekonomia* jest prosty test składający się z 10 pytań wielokrotnego wyboru z jedną odpowiedzią prawidłową. Zakres tematyczny egzaminu jest zgodny z sylabusem, ale jest bardzo ubogi i nie pokrywa wszystkich wyszczególnionych zagadnień. Nie daje możliwości potwierdzenia uzyskania przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy, tym bardziej, że jest on realizowany w formule on-line na platformie e-learningowej PUW. Egzamin pisemny z mikroekonomii powinien składać się nie tylko z pytań testowych, ale również z pytań opisowych, wymagających od studenta wytłumaczenia zachodzących praw ekonomicznych oraz umiejętności wytłumaczenia ich chociażby przy pomocy różnego rodzaju wykresów. Z kolei, ćwiczenia oceniane są na podstawie projektu realizowanego zespołowo. Dostarczone przez Uczelnię projekty nie mają charakteru analitycznego. Studenci bardzo skrótowo, w prosty sposób opisują tylko wybrany przez nich rodzaj rynku gospodarczego. Tematyka realizowanych projektów grupowych przez studentów jest zgodna z sylabusem, ale sposób ich realizacji jest niedostateczny i nie wyczerpują one w dostatecznym stopniu podjętego tematu;
- przedmiot *makroekonomia*, podobnie jak w przypadku przedmiotu *mikroekonomia*, kończy się egzaminem w postaci prostego testu składającego się z 10 pytań testowych wielokrotnego wyboru z jedną odpowiedzią prawidłową, przeprowadzanego w formule on-line. Taka formuła egzaminu nie daje możliwości potwierdzenia uzyskania przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy;
- zaliczenie wykładów dla przedmiotu *ekonometria* obejmowało test złożony z 10 pytań testowych, bez żadnych obliczeń. Mimo, że tematyka pytań jest zgodna z sylabusem, to takie proste zaliczenie nie pokrywa wszystkich tematów założonych dla tych zajęć. Ponadto, przy zaliczeniu ćwiczeń z tego przedmiotu warto byłoby założyć wykorzystanie pakietu statystycznego;
- przedmiot *finanse publiczne*, dla którego wykład kończy się egzaminem pisemnym z 5 pytaniami otwartymi, nie pokrywa treści założonych w sylabusie zajęć.

Biorąc pod uwagę powyższe zastrzeżenia, zespół oceniający stwierdził, że metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość, a przedstawione dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się tj. rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. nie są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin,

do których kierunek jest przyporządkowany, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku.

Z kolei, przeprowadzony przez zespół oceniający przegląd prac dyplomowych wykazał, że tematyka prac dyplomowych jest zróżnicowana i ściśle powiązana z kierunkiem studiów. Oceny prac dyplomowych są zróżnicowane (od 3,5 do 5,0) oraz w większości przypadków dobrze odzwierciedlają ich poziom merytoryczny. Zespół oceniający stwierdził jednak w kilku przypadkach - brak sformułowania problemów badawczych w pracach; brak wykorzystania metod potwierdzających umiejętności analityczne studenta, w tym umiejętności rozwiązania problemów; brak aktualnych pozycji (artykułów) z czasopism naukowych; brak wykorzystania źródeł obcojęzycznych; wykorzystanie tylko jednej pozycji literatury do opracowania całego podrozdziału pracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia pierwszego stopnia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku Finanse i rachunkowość. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Z kolei, rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. nie są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość.

Tematyka prac dyplomowych, ich poziom merytoryczny, sposób oceniania i procedura egzaminu końcowego nie budzą zastrzeżeń i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się wymaganych do ukończenia studiów. Stosowane w jednostce zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością oraz zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji, a także wiarygodność i porównywalność ocen. Postępy uczenia się studentów są systematycznie monitorowane i oceniane przez władze Uczelni. Jednostka poprawnie określiła również zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną

efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Zespół oceniający stwierdził jednak kilka nieprawidłowości:

1. Często stosowaną metodą weryfikacji efektów uczenia się są testy wielokrotnego wyboru z jedną odpowiedzią prawidłową, które jednak nie są nastawione na weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności i nie w pełni pokrywają treści przekazywane studentom w trakcie zajęć; brakuje metod weryfikujących umiejętności analityczne studentów.
2. Często stosowaną praktyką jest organizowania egzaminów końcowych w formule on-line na platformie e-learningowej PUW, która nie pozwala na rzetelną i wiarygodną weryfikację wiedzy i umiejętności studentów.
3. W części prac dyplomowych brakuje sformułowania problemu badawczego, jak również brakuje stosowania odpowiednich metod analitycznych, w tym zaawansowanych metod statystycznych. W związku z czym, prace te nie w pełni potwierdzają opanowanie przez studentów umiejętności sformułowania problemu badawczego oraz umiejętności analitycznych (w tym wspomnianych zaawansowanych metod statystycznych) oczekiwanych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się implementację odpowiednich, skutecznych, metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w tym szczególnie w zakresie umiejętności analitycznych studentów.
2. Zaleca się zapewnienie odpowiednich warunków umożliwiających rzetelną i wiarygodną weryfikację wiedzy i umiejętności studentów, w szczególności w odniesieniu do zajęć prowadzonych przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość
3. Zaleca się wprowadzić i zagwarantować weryfikację efektów uczenia się z zakresu umiejętności analitycznych dyplomantów w pracach dyplomowych.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na Uczelni proces dydaktyczny na kierunku finanse i rachunkowość realizują nauczyciele akademicki oraz wykładowcy-praktycy zatrudnieni w ramach umowy cywilnoprawnej. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z określonymi dyscyplinami, posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest kierunek, tj. ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości lub doświadczenie zawodowe, w obszarach

działalności zawodowej właściwych dla kierunku, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość prowadziły 53 osoby, w tym:

- 2 osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego (reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse),
- 21 osób posiadających stopień naukowy doktora (5 osób reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse, 15 osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości w różnych proporcjach oraz jedna osoba reprezentująca inną dyscyplinę)
- 30 osób posiadających tytuł zawodowy magistra, głównie praktyków oraz lektorów języka angielskiego.

Osoby, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, prowadzą 2197 godzin zajęć z 3324 na kierunku, co stanowi 66% ogółu godzin prowadzonych na kierunku, co oznacza, że wymóg zawarty w art. 73 ust. 2 ustawy jest spełniony. Charakterystyki nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku świadczą o zróżnicowanej intensywności i jakości ich badań naukowych oraz doświadczeniu zawodowym. Pracownicy Uczelni (w tym przedstawiciele dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości) pozostają aktywni w sferze publikacyjnej, która stanowi upowszechnianie osiągniętych rezultatów badawczych oraz w sferze zawodowej, która określa praktyczne przygotowanie do prowadzenia zajęć. Prawie wszyscy pracownicy ze stopniem doktora habilitowanego oraz doktora publikowali artykuły, monografie lub rozdziały w monografiach w ostatnich 6 latach, związane z tematyką zajęć, które prowadzą. Jedna osoba ze stopniem doktora nie posiada takich publikacji, ale posiadane doświadczenie zawodowe związane z prowadzoną aktywnością zawodową w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej pozwala jej korzystać z aktualnej wiedzy w wykładanym zakresie.

Z kolei praktycy uczący na kierunku prowadzą zajęcia, które są zbieżne z ich aktywnością zawodową. Np. zajęcia z *ochrony danych osobowych* prowadzi osoba będąca radcą prawnym, zajęcia z *analizy danych oraz tworzenia prezentacji* prowadzi ekspert w dziedzinie Business Intelligence z 20-letnim stażem, zajęcia z *ubezpieczeń społecznych w programie Płatnik* prowadzi osoba na co dzień sporządzająca listy płac, naliczająca wynagrodzenia, zasiłki chorobowe w instytucji, w której jest zatrudniona.

Oceniając strukturę kwalifikacji pod względem posiadanych tytułów zawodowych, stopni i tytułów naukowych oraz liczebności kadry w stosunku do liczby studentów można stwierdzić, że umożliwiają one prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie umiejętności praktycznych. Kompetencje dydaktyczne wszystkich nauczycieli akademickich są dostosowane do poziomu zajęć, prowadzonych zarówno w trybie stacjonarnym, jak i zdalnym. Kompetencje te przejawiają się ukończonymi kursami pedagogicznymi, wieloletnim doświadczeniem w zakresie prowadzenia zajęć oraz wyborem właściwych metod kształcenia, w tym kształcenia na odległość, narzędzi i technik pozwalających studentom na osiągnięcie efektów uczenia się.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich jest zróżnicowane, lecz umożliwiające prawidłową realizację programu studiów. Analiza stanu faktycznego wykazała obciążenia od 5 godzin (pominięto osoby prowadzące pojedyncze godziny w zastępstwie) do 180 godzin dla lektorki. Takie obciążenia są zgodne z regulacjami zapisanymi w regulaminie pracy i nie budzą zastrzeżeń.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, wynikający z bieżących potrzeb, a także uwzględniający szeroko pojęty dorobek kandydatów do współpracy. Obsada zajęć realizowana jest w oparciu o następujące kryteria:

1. przydzielenie zajęć osobom, których działalność naukowa, dydaktyczna i zawodowa powiązana jest z treściami na kierunku finanse i rachunkowość w szczególności w oparciu o dotychczas realizowane zajęcia dydaktyczne, posiadane doświadczenie praktyczne, wykształcenie, obszar badawczy i posiadane rezultaty publikacyjne, czy też dodatkowe kwalifikacje, jak ukończone szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
2. przygotowania pracowników do realizacji zajęć przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość;
3. unikanie sytuacji, w których ta sama osoba prowadzi zajęcia z wielu obszarów tematycznych lub zbyt często prowadzi zajęcia z tą samą grupą studentów.

Ponadto obsada jest zależna od wyników hospitacji, jak i ocen studenckich. Dobór nauczycieli zapewnia właściwą obsadę wszystkich zajęć.

Uczelnia stwarza odpowiednie warunki do podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Od 2020 roku Uczelnia dofinansowała 151 osobom udział w 39 szkoleniach, w tym dotyczących: zaawansowanego wykorzystania platformy e-learningowej w procesie kształcenia (2 osoby), wykorzystania programu prezzi (12 osób), Wrażliwości na niepełnosprawność (10 osób), czy funkcjonowania osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju (10 osób) i innych.

Podczas hospitacji prowadzonych w ramach wizytacji zdiagnozowano właściwe podejście osób prowadzących zajęcia do jakości kształcenia. W przypadku jednego seminarium, prowadzonego w trybie on-line, zdiagnozowano zastosowanie niewłaściwych metod aktywizujących studentów (szerszy opis tej hospitacji znajduje się w kryterium 2.). Rekomenduje się zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem zajęć zdalnych, by stosowane metody nauczania pozwalały zarówno na identyfikację studentów, jak i na aktywizację ich w procesie pisania pracy dyplomowej. Ponadto, dla wykładowców prowadzone są szkolenia z obsługi zdalnego nauczania w WSPA, zarówno stacjonarnie jak i on-line. Szkolenie stacjonarne w roku akademickim 2024/2025 odbyło się w dniu 8 października 2024 roku. W szkoleniu uczestniczyli również wykładowcy z kierunków finanse i rachunkowość (1) oraz Zarządzanie (2). Dodatkowo wykładowcy na bieżąco korzystają ze wsparcia technicznego pracowników Działu obsługi wykładowcy. Niejednokrotnie pracownicy Działu prowadzili również indywidualne szkolenia dla wykładowców zarówno stacjonarnie, jak i on-line.

Wsparcie w rozwoju dydaktycznym pracowników jest najczęściej realizowane z projektów międzynarodowych: np. udział w projekcie dofinansowanym ze środków Unii Europejskiej, o nazwie „Open minded” (realizacja: 05.11-2018 - 31.01.2021), udział w projekcie „Wyspa internacjonalizacji” (01.10.2019-30.09.2021), czy udział w projekcie „Inclusive University”, finansowanym ze środków Programu Erasmus+. W ramach projektów polskich wymienić należy udział w projekcie „WySPA dydaktyków”, którego celem jest kompleksowe poniesienie kompetencji kadry prowadzącej dydaktykę, udział w projekcie „WySPA kwalifikacji i umiejętności – zintegrowany program rozwoju uczelni realizowany”, obejmującym szkolenia i studia podyplomowe, dotyczące kompetencji dydaktycznych pracowników WSPA.

Uczelnia wspiera także rozwój naukowy pracowników. Możliwe jest nie tylko dofinansowanie do udziału w szkoleniach, ale także w studiach podyplomowych, konferencjach, seminariach, webinarach oraz działaniach służących publikowaniu wyników prowadzonych badań naukowych. Środki na ten cel pochodzą zarówno z puli Dziekana, jak i z licznych projektów prowadzonych na Uczelni.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Oprócz hospitacji tradycyjnych, możliwe jest też monitorowanie oraz hospitowanie zajęć prowadzonych w trybie zdalnym.

Uczelnia regularnie rozwija i prowadzi analizy w ramach systemu oceny pracy dydaktycznej obejmującej: ankiety studentów oraz hospitacje. Zajęcia dydaktyczne poddawane są hospitacjom przez Dziekanów poszczególnych kierunków. Działania te podejmowane są zgodnie z zarządzeniem nr 86/R/WSPA/2023-2024 Rektora WSPA w Lublinie z dnia 30 września 2024 roku w sprawie zasad hospitacji zajęć dydaktycznych na studiach wyższych. Dzięki hospitacjom Dziekani mają możliwość bezzwłocznego zareagowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Przeprowadzone w danym roku akademickim hospitacje podsumowywane są w sprawozdaniu przyjmowanym w drodze uchwały przez Senat WSPA.

Formularze hospitacji są odpowiednio rozbudowane i stwarzają możliwości oceny prowadzonych zajęć w kilku aspektach. W protokole z hospitacji jest wyraźnie wyszczególnione miejsce dla sformułowania końcowych zaleceń. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów w procesie ankietyzacji zajęć, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych (Uczelnia przedstawiła przykłady).

Okresowe (dwuletnie) oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmują aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej członków kadry prowadzącej kształcenie. W ocenie uwzględnione są wyniki ankiet przeprowadzanych wśród studentów.

Reasumując w Uczelni prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Wyniki ocen dokonywanych przez studentów (oraz hospitacji) są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry.

Monitorowaniu i doskonaleniu jakości prowadzonych zajęć służą badania jakości kształcenia prowadzone w uczelni. Studenci mają wpływ na jakość pracy uczelni w zakresie dydaktyki i funkcjonowania WSPA jako instytucji poprzez udział w anonimowych ankietach audytoryjnych i dostępnych on-line oraz poprzez udział w spotkaniach Pełnomocnika ds. ewaluacji jakości kształcenia z poszczególnymi rocznikami na każdym z kierunków. Studenci proszeni są o wyrażenie opinii i ocenę pracy dydaktyków, pracowników biblioteki, administracji i pracowników technicznych. W wyniku przeprowadzonych badań zostaje sporządzony protokół wraz z rekomendacjami przedstawiany Władzom uczelni, dziekanom kierunków i dyrektorom (kierownikom) jednostek administracyjnych. Władze formułują zalecenia i wskazówki mające na celu poprawę jakości pracy, jeśli jest to wskazane i przekazują swoje decyzje przedstawicielom Samorządu Studenckiego oraz umieszczają w formie oficjalnego listu otwartego odpowiedzi na postulaty i uwagi studentów na internetowej stronie uczelni. W ten sposób od wielu lat sprawnie funkcjonuje możliwość zgłaszania uwag i opinii studentów, które mają nie tylko charakter interwencyjny, ale również ewaluacyjny.

Jakość i sposób pracy pracowników, z którymi stykają się studenci, podlega ustawicznej ewaluacji ze strony studentów. Badanie opinii studentów przeprowadzane jest regularnie pod koniec każdego z semestru, w semestrze zimowym przeprowadzane jest badanie ankietowe, natomiast w semestrze letnim - wywiad (rozmowa) ze studentami. W trakcie wywiadu Pełnomocnik rektora ds. ewaluacji

jakości kształcenia kieruje do studentów pytania dotyczące poziomu ich zadowolenia ze sposobu rozwiązania spraw, które wcześniej były zgłaszane. Jeśli studenci wyrażają wątpliwości, obiekcje dotyczące trybu i sposobu rozwiązywania problemów, wtedy Pełnomocnik zgłasza te uwagi Władzom i przygotowuje stosowny raport. Jako przykład odpowiedzi na zgłoszenia studentów wskazać można rozmowę wyjaśniającą z jednym z wykładowców. Celem spotkania było przedyskutowanie wyników ankiety, wyjaśnienie pewnych spostrzeżeń oraz zaproponowanie rozwiązań mających na celu poprawę doświadczeń studentów. Podczas rozmowy poruszono kilka kluczowych kwestii, które najczęściej pojawiały się w ankietach, takich jak m. in. niezrozumiałość przekazywanych treści (część studentów wskazała, że tempo niektórych zajęć jest zbyt szybkie, co utrudnia pełne zrozumienie omawianych tematów). W odpowiedzi wykładowca zgodził się na modyfikację stylu prowadzenia zajęć, tak aby były one bardziej zrozumiałe dla studentów, zaproponował też wprowadzenie krótkich podsumowań w trakcie wykładów.

W wyniku przeglądu procesu dyplomowania, ze względu na niewystarczającą jakość prowadzenia prac dyplomowych umowę o pracę rozwiązano z jedną osobą, pełniącą funkcję promotora prac dyplomowych. Rozwiązanie umowy poprzedzone było powtarzającymi się uwagami recenzentów prac dyplomowych oraz pełnomocników rektora ds. jakości kształcenia, a także rozmowami z wykładowczynią, które nie przyniosły efektu.

Z kolei w wyniku monitoringu zajęć prowadzonych w roku akademickim 2023/2024 z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przeprowadzona została rozmowa z wykładowcą, którego zajęcia nie spełniały wymagań w zakresie jakości kształcenia, w szczególności pod kątem czasu przeprowadzonych zajęć oraz miejsca, z którego zajęcia były prowadzone. Podczas spotkania wykładowca złożył wyjaśnienia, wyraził skruchę oraz zadeklarował poprawę sposobu prowadzenia zajęć.

Uczelnia nie akceptuje dyskryminacji, mobbingu, molestowania seksualnego ani żadnych innych form przemocy psychicznej i fizycznej, w tym mowy nienawiści. Uczelnia przygotowana jest do podejmowania wszelkich działań interwencyjnych w celu wyeliminowania wszelkich zgłoszonych przypadków dyskryminacji, mobbingu bądź molestowania seksualnego oraz do pomocy ofiarom. Na Uczelni funkcjonuje *Procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następnych*, w której określono działania związane zarówno z sytuacjami konfliktowymi, jak i innymi działaniami mogącymi naruszać dobro Uczelni oraz jej pracowników i studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stan liczebny oraz kwalifikacje naukowo-dydaktyczne pracowników, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku studiów, są wystarczające do osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia.

Proces wsparcia wykładowców w zakresie rozwoju naukowego i dydaktycznego jest prawidłowy. W ramach Uczelni funkcjonuje system oceny pracy nauczycieli akademickich, który uwzględnia udział studentów w tym procesie.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na kierunku przewidziane w programie studiów, poza praktykami zawodowymi oraz wychowaniem fizycznym, odbywają się w siedzibie Uczelni, która dysponuje własną bazą dydaktyczną. Siedziba Uczelni znajduje się w budynku zlokalizowanym przy ul. Bursaki 12, obejmującym powierzchnię ponad 4.400 m², 35 sal dydaktycznych, w tym 10 pomieszczeń, w których znajdują się laboratoria komputerowe. Największą salą jest aula na 280 miejsc (sala 018), którą można połączyć z sąsiednią salą na 220 (sala 019), co daje pomieszczenie na 500 osób. Na potrzeby kształcenia na kierunku wykorzystywanych jest ok. 30 sal, co w pokrywa zapotrzebowanie na przestrzeń dydaktyczną w dużą rezerwą, bowiem wykłady prowadzone są dla całego rocznika (w ostatnich trzech latach ta liczba nie przekraczała 50 osób na kierunku finanse i rachunkowość). Ponadto wykłady są też prowadzone zdalnie. Uczelnia zapewnia właściwą infrastrukturę dla prowadzenia zajęć w trybie zdalnym.

Z kolei laboratoria są planowane dla maksymalnie 20 studentów, a projekty i warsztaty – dla maksymalnie 25. Każda z sal wyposażona jest w projektor multimedialny lub telewizor (ekran), na którym możliwe jest wyświetlanie prezentacji i innych pomocnych materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej.

Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w pobliskich klubach sportowych, tj. „7FIT” przy ul. Jana Pawła II w Lublinie oraz „Xtreme Fitness” przy Al. Unii Lubelskiej w Lublinie, znacznie oddalone od budynku głównego. Problem odległości rozwiązano poprzez rozliczanie godzin wychowania fizycznego w dogodnym dla studentów czasie, ale w rytmie tygodniowym.

Studenci mają do dyspozycji darmowy parking zapewniający 150 miejsc wraz z wyznaczonymi i oznakowanymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami zarówno przed wejściem głównym do siedziby Uczelni, jak i w niedalekiej odległości od ciągu komunikacyjnego umożliwiającego szybkie przemieszczanie się osób na wózkach do budynku.

W budynku Uczelni zapewniono dostęp do technologii IT wykorzystywanej w procesie uczenia się. W salach istnieje łączność internetowa, co umożliwia skuteczną wymianę informacji ze współpracownikami i dostęp do podstawowych źródeł informacji. Uczelnia podłączona jest do Internetu za pośrednictwem łącza światłowodowego operatora komercyjnego o łącznej przepustowości symetrycznej 500 Mb/s. Na całym terenie Uczelni wykładowcy i studenci mogą korzystać z sieci bezprzewodowej w technologii Wi-Fi 802.11b/g/n. W niektórych salach (np. laboratorium 204) zainstalowane komputery tworzą sieć lokalną, stanowiącą osobny segment sieci komputerowej WSPA. Komunikują się one z siecią zewnętrzną za pośrednictwem 24-portowego przełącznika TP-Link TL-SG1024D który wspiera mechanizmy służące do zwiększenia wydajności i poprawy bezpieczeństwa sieci. Dzięki wyposażeniu płyt głównych w moduły wi-fi istnieje także możliwość włączenia poszczególnych stanowisk bezpośrednio do ogólnouczelnianej sieci bezprzewodowej.

Na Uczelni funkcjonuje 10 laboratoriów komputerowych, każde wyposażone w co najmniej 15 stanowisk komputerowych (sale 204, 205). Dla większych, 20-osobowych grup przeznaczone są laboratorium CISCO/Lingaro (23 stanowiska) oraz laboratorium transportu/Fizyki/elektrotechniki (45 stanowisk). Łącznie na Uczelni dostępnych jest 147 stanowisk komputerowych.

Podczas wizytacji zdiagnozowano liczebność grup ćwiczeniowych w laboratoriach na poziomie 15 osób. Na wszystkich stanowiskach zainstalowane jest sprawne oprogramowanie, nieodbiegające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy, pozwalające kształtować umiejętności praktyczne związane z działalnością zawodową (tabela 5.1.)

Tabela 5.1. Oprogramowanie wykorzystywane na kierunku Finanse i rachunkowość

Program	Zajęcia
Power BI	Analiza danych oraz tworzenie prezentacji - warsztat
Płatnik	Ubezpieczenia społeczne - ćwiczenia
Excel, Word	Technologie informacyjne - laboratorium
Excel, Power point	Biznes plan jako finansowy plan działalności gospodarczej
Excel	Bankowość - ćwiczenia

Taki zestaw programów wykorzystywanych na potrzeby dydaktyki jest wystarczający dla osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku finanse i rachunkowość, ale warto wzbogacić oprogramowanie o pakiety statystyczne i programy księgowe. Zdiagnozowano obecność takich programów, jak Matlab, czy MS Solver, jednak nie były one dotychczas wykorzystywane na zajęciach prowadzonych na kierunku. **Rekomenduje się wzbogacenie oprogramowania na kierunku o pakiety statystyczne i programy księgowe.**

Wykładowcy mają możliwość korzystania z projektora multimedialnego, ekranu i laptopa. Sale audytoryjne wyposażone są w telewizory do przeprowadzenia zajęć z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów wideo.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zapewniony jest też dostęp studentów do

laboratoriów komputerowych i specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania przez studentów zadań, realizacji projektów.

Lokalizacja biblioteki i czytelnia w przyziemiu, do którego łatwo dostać się windą, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba 32 miejsc w czytelni oraz 6 stanowisk komputerowych, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Wszystkie pomieszczenia odpowiadają normom techniczno-sanitarnym oraz spełniają wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

W ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, Uczelnia udostępnia studentom i kadrze dydaktycznej Platformę Zdalnego Nauczania Moodle 3.3.2+, zapewniające kształcenie synchroniczne i asynchroniczne. Platforma moodle wspiera prowadzenie zajęć w ramach Polskiego Uniwersytetu Wirtualnego WSPA. Na platformie dostępne są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dostępne także dla studentów z niepełnosprawnościami (np. platforma umożliwia powiększanie czcionki czy zastosowanie kontrastu).

Gmach Uczelni dostosowany jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Wyraża się to w dostosowaniu parkingu dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, łagodnym podjazdem dla wózków inwalidzkich, szerokimi ciągami komunikacyjnymi, które na wszystkich piętrach połączone są 2 windami oraz platformami schodowymi (pomiędzy półpiętami w ciągach bocznych). Na każdym piętrze dostępna jest toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Drzwi wejściowe do poszczególnych biur zostały oznakowane napisami w alfabecie Braille', co jest udogodnieniem dla osób niewidomych, a największa sala na Uczelni (018 na 280 osób) została wyposażona w pętlę indukcyjną.

Osobny zestaw udogodnień znajduje się w bibliotece, pełniącej jednocześnie funkcje czytelnia. Biblioteka i czytelnia są dostępne dla każdego w godzinach 7:30-15:30 (pon-czw), 8:00-17:00 (pt) oraz 8:00-14:00 (sobota). W niedzielę biblioteka i czytelnia są nieczynne. W czytelni dostępne są 32 miejsca od pracy cichej oraz 6 stanowisk komputerowych. W Bibliotece zainstalowano zautomatyzowane drzwi wejściowe. W ramach dodatkowych udogodnień w czytelni zainstalowano drukarkę i skaner dostępne dla studenta oraz pracowników, a także stanowisko dla osób słabo widzących wyposażone w tzw. „Multilektora”, dzięki któremu osoba niewidoma może korzystać z książek czy notatek w czarnodruku, monitor, drukarkę brajlowską, powiększoną klawiaturę oraz odwróconą powiększoną myszkę komputerową (trackball), które są polecane dla osób słabowidzących oraz przy niedowładzie kończyn górnych. W Bibliotece zainstalowano zautomatyzowane drzwi wejściowe będące dużym ułatwieniem dla osób z niepełnosprawnościami.

Księgozbiór biblioteki składa się z 38 200 woluminów, 36 tytułów Czasopism w dostępie tradycyjnym, które są co roku wzbogacane o literaturę wpisywaną przez wykładowców do sylabusów. Na potrzeby kierunku finanse i rachunkowość stale dostępne są wszystkie publikacje zapisane jako literatura obowiązkowa (157 pozycji, 323 egzemplarze), literatura uzupełniająca (117 pozycji, 323 egzemplarze) oraz pozostałe publikacje, głównie wykorzystywane w pisaniu prac dyplomowych (879 pozycji, 2330 egzemplarzy).

Na Uczelni działa też Biblioteka Cyfrowa WSPA (w ramach systemu dLibra), która jest projektem tworzenia cyfrowych kolekcji piśmiennictwa w oparciu o zbiory przechowywane w Bibliotece Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie oraz publikacje Wydawnictwa WSPA, zgodnie z obowiązującym prawem autorskim.

Oprócz woluminów udostępnianych w formie tradycyjnej, Biblioteka Uczelni zapewnia też dostęp do baz open access, takich jak: Biblioteka Cyfrowa Polona, Repozytorium Otwartych Publikacji Naukowych OPEN, Biblioteka Nauki, Eurostat, OpenStax Poland, OpenStax, Directory of Open Access Books (DOAB), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar. Ponadto dostępne są bazy z zakresu finansów i ekonomii, takie jak: BazEkon, EconBiz, RePEc (Research Papers in Economics), World Bank – Data Catalog, World Bank – Open Knowledge Repository.

Darmowa wypożyczalnia Academica umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej, dając dostęp do 3 785 427 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

Warto dodać, że w Uczelni daje studentom i pracownikom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, zawierającej pełen dostęp do takich baz, jak: ScienceDirect, WileyOnlineLibrary (dostęp do 1400 czasopism z kolekcji „Full Collection 2018”, Nature, ScienceAAAS, Springer (baza ok. 2000 czasopism), Web of Science, Scopus oraz EBSCO.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.

Piśmiennictwo zalecane w sylabusach jest dostępne w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Zasoby biblioteczne są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej.

Warunki kształcenia w zakresie infrastruktury podlegają okresowemu monitoringowi. Modyfikacja warunków następuje przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego lub w przypadkach nagłych – natychmiast po ujawnieniu potrzeb. Ponadto, w portierni gmachu głównego znajduje się Księga Potrzeb Wykładowcy, w której każdy pracownik i student, ale też osoba postronna może dokonywać wpisów i uwag dotyczących infrastruktury. Przegląd infrastruktury dydaktycznej dokonywany jest na bieżąco oraz kwartalnie przez Dyrektora Centrum Administracji. W kwartalnych przeglądach biorą udział przedstawiciele pracowników oraz studentów. Jednak ich obecność nie jest odnotowana w udostępnionych protokołach z przeglądu. Przegląd ten obejmuje czynności związane z weryfikacją infrastruktury dydaktycznej, zapewnieniem dostępu do sieci komputerowej w budynku Uczelni oraz nadzorowaniem i utrzymaniem sieci, a także z monitorowaniem dostępności literatury zalecanej w sylabusach modułów kształcenia, celem zapewnienia i permanentnego podnoszenia jakości infrastruktury.

Sprawozdanie Dyrektora Centrum Administracji oraz wyniki inwentaryzacji w zakresie infrastruktury i wyposażenia służących kształceniu przedstawia się Władzom Uczelni. Na tej podstawie Rektor, Kanclerz lub upoważniona przez Rektora lub Kanclerza osoba podejmuje decyzje dotyczące zakupów lub modernizacji sprzętu. W ten sam sposób ważniejsze uwagi z Księgi Potrzeb Wykładowcy trafiają do Władz Uczelni.

Osobno prowadzone jest monitorowanie potrzeb studentów ze szczególnymi potrzebami (wykorzystano matrycę dostępności) oraz monitoring systemu biblioteczno-informacyjnego pod kątem dostępności literatury obowiązkowej z sylabusów. Taki monitoring jest prowadzony przez kierownika biblioteki.

Corocznie, pod koniec czerwca, dokonywany jest przegląd literatury i uzupełniany o wskazane w kartach przedmiotu pozycje. Zbiory biblioteki stale rosną. Wybór publikacji do zakupu odbywa się na podstawie sugestii wykładowców (literatura obowiązkowa i uzupełniająca do przedmiotu), brane są pod uwagę również zapytania i zainteresowania studentów („Zaproponuj książkę do Biblioteki”) oraz aktualne, ciekawe oferty wydawnicze. W polityce gromadzenia Uczelnia największą wagę przywiązuje do nabywania jak najnowszych pozycji książkowych, materiałów źródłowych, monografii itp. Uwzględniane są także sugestie studentów zawarte w ankietach semestralnych przeprowadzanych przez Uczelnię („Ocena pracy biblioteki i dostępności literatury wskazanej w sylabusach”).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, w których odbywają się zajęcia, a także infrastruktura innych podmiotów, w której odbywają się zajęcia wychowania fizycznego, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość. Są one dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Wszystkie elementy infrastruktury podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wzbogacenie oprogramowania na kierunku o pakiety statystyczne i programy księgowe.
2. Rekomenduje się przedstawienie w okresowych protokołach wszystkich osób biorących udział w przeglądzie.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość o profilu praktycznym opiera się o założenia strategiczne Uczelni, kierunki i prognozy rozwoju rynku pracy oraz potrzeby pracodawców poznawane w ramach konsultacji z przedsiębiorcami i instytucjami społecznymi. Kształcenie realizowane jest z uwzględnieniem bieżących oczekiwań lokalnego i regionalnego rynku pracy, aktualnych potrzeb firm i instytucji finansowych, samorządowych i biznesowych, pracodawców z województwa lubelskiego, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Konsultacyjnej kierunku finanse i rachunkowość oraz Konwentu Rozwoju WSPA.

Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni opiera się m. in. na oparciu programu i metod kształcenia o współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co przejawia się w zatrudnianiu na stanowiskach wykładowców specjalistów z doświadczeniem zawodowym, zdobytym w firmach z branży finansowej. Daje to gwarancję aktualności przekazywanej wiedzy i umiejętności, które są oczekiwane przez rynek pracy.

Silny wpływ na koncepcji kształcenia i realizacji programu studiów wywiera stały kontakt z pracodawcami, reprezentującymi sektor publiczny, prywatny, jak i pozarządowy oraz uwzględnienie założeń Strategii Miasta Lublin 2030. Stanowi ona, iż Lublin wspiera kulturę przedsiębiorczości. Więcej na temat synergii działań między Urzędem Miasta Lublin a uczelniami przedstawiono w raporcie samooceny.

Uczelnia przyjęła zasadę konsultowania koncepcji kształcenia i programu studiów z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach powołanych dla każdego kierunku Rad Konsultacyjnych, w skład których wchodzi przedstawiciele instytucji i przedsiębiorstw, zajmujących się działalnością bezpośrednio lub pośrednio powiązaną z charakterem kierunku. W ostatnich latach skład Rady Konsultacyjnej właściwej dla kierunku finanse i rachunkowość podlegał zmianom związanym z wypracowywaniem sposobu i zakresu kooperacji kierunku z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz nawiązywaniem nowych porozumień. Obecnie funkcjonująca Rada została powołana zarządzeniem Rektora WSPA nr 83/R/WSPA/2023-2024 z 30 września 2024 roku. Składa się z 19 osób, przy czym dwie z nich, pełniący funkcję przewodniczących Rady, to Dziekani dwóch kierunków: finansów i rachunkowości oraz zarządzania, bowiem te dwa kierunki z racji ich specyfiki mają jedną wspólną Radę Konsultacyjną, więc jest ona większa od innych rad (podwójna).

Posiedzenia Rady Konsultacyjnej zwoływane są nie rzadziej niż raz w roku. Mogą być organizowane wspólnie z posiedzeniami odpowiadających im Zespołów ds. Jakości Kształcenia. Do kompetencji Rad Konsultacyjnych należy w szczególności opiniowanie i proponowanie zmian w ogólnej koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, opiniowanie zmian w zakładanych kierunkowych efektach uczenia się, szczególnie w zakresie adekwatności do aktualnych i przewidywanych potrzeb rynku pracy, opiniowanie zmian w programach studiów dla danego kierunku studiów, szczególnie w zakresie przewidywanych treści programowych oraz metod ich realizacji z punktu widzenia kompetencji wymaganych na rynku pracy.

W przypadku powoływania do życia nowych kierunków kształcenia opinię wydaje również Konwent Rozwoju WSPA, którego zadaniem jest opiniowanie bieżącej i planowanej oferty dydaktycznej, opiniowanie i wspieranie władz WSPA w podejmowaniu decyzji o charakterze strategicznym i współpraca z władzami WSPA w zakresie aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów WSPA.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest bardzo żywa i może stanowić przykład wręcz modelowy. Potwierdzeniem tego, że wypracowany model działa bardzo dobrze są posiedzenia

Rady Konsultacyjnej z 12.04.2023 r. i 12.03.2024 r. Na pierwszym z nich uzgodniono na przykład, iż treści związane z nauczaniem nowości wdrażanych w księgowości (w tym KSeF) powinny być przekazywane w ramach przedmiotów podstawy rachunkowości oraz rachunkowość finansowa, dokonano analizy zagadnień egzaminacyjnych oraz omówiono charakter prac etapowych realizowanych w ramach poszczególnych zajęć. Na drugim przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zasugerowali wprowadzenie nowych zajęć pod nazwą ESG w przedsiębiorstwie, omówiono tematy prac dyplomowych i etapowych oraz kwestie związane z praktykami i stażami. Warto nadmienić, że w skład Rady Konsultacyjnej dla kierunku finanse i rachunkowość oraz zarządzanie wchodzi osoby reprezentujące podmioty związane bezpośrednio z funkcjonowaniem sektora biznesowego, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych oraz instytucji finansowych. Dzięki temu propozycje i sugestie dotyczące programu studiów przekazywane. Potwierdza to fakt, że rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest w pełni zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku finanse i rachunkowość.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały, prowadzona jest od wielu lat. Potwierdzona jest umowami o współpracy, ale są one zawierane dopiero po swego rodzaju okresie próbnym. Początkowo współpraca realizowana jest nieformalnie, co pozwala jej wzrastać stopniowo, w niewymuszony sposób. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami przybiera zróżnicowane formy.

Głównym celem nawiązywania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest zapewnienie studentom kierunku finanse i rachunkowość wysokiej jakości studenckich praktyk zawodowych. Ich realizację potwierdzają sprawozdania z praktyk z kolejnych lat akademickich. Sprawozdania te zawierają – oprócz danych liczbowych dotyczących realizacji praktyk, oceny osiągania efektów uczenia się przez studentów podczas realizacji praktyk zawodowych i wniosków z analizy stanu dokumentacji, opinii studentów i pracodawców oraz ocen uzyskanych przez studentów w zakresie praktyk zawodowych – zestawienie podmiotów, w których studenci odbyli praktyki zawodowe, wraz z charakterystyką ich działalności. Podmioty te należy uznać za adekwatne do celów kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, ponieważ prowadzona przez nie działalność związana jest z księgowością, bankowością, obsługą kadrowo-płacową, doradztwem podatkowym oraz zarządzaniem finansami. Uczelnia deklaruje posiadanie 35 partnerów, oferujących praktyki odpowiednie dla kierunku finanse i rachunkowość.

Oprócz studenckich praktyk zawodowych studenci WSPA mają do dyspozycji również inne propozycje Centrum Planowania Kariery, w tym oferty pracy, staży, warsztatów, szkoleń, wydarzeń skierowanych do studentów i absolwentów Uczelni, z których korzystają także studenci kierunku finanse i rachunkowość. Staże dla studentów wizytowanego kierunku są również sposobem na zapewnienie sobie pracowników na trudnym rynku pracy, z jakim obecnie mamy do czynienia, o czym wspominali również uczestnicy spotkania ZO z otoczeniem społeczno-gospodarczym kierunku. Przykładem organizacji staży jest oferta firmy Symfonia, która w roku akademickim 2024/2025 zaprosiła na staż studentów kierunku finanse i rachunkowość, przy czym zainteresowanie wyraziło 6 osób, czy firma Vista oferująca półroczne staże zawodowe, z których skorzystały dwie studentki.

Studenci WSPiA, a wśród nich studenci kierunku finanse i rachunkowość aktywnie uczestniczyli jako wolontariusze w ramach Lubelskiego Społecznego Komitetu Pomocy Ukrainie. Od pierwszych dni

wojny studenci WSPA włączyli się w działalność Komitetu, pomagali uchodźcom w różnych miejscach zaoferowanych uchodźcom jako chwilowe schronienie i miejsce do życia. Wszyscy studenci realizowali działania związane z asystą międzykulturową (wsparcie i pomoc w urzędach i placówkach medycznych), tłumaczeniami oraz przekazywaniem najważniejszych informacji o Lublinie.

Studenci WSPA biorą czynny udział w warsztatach w ramach projektu Wolontariat Lubelski, którego celem jest stworzenie i wdrożenie spójnego systemu wolontariatu w Lublinie. Rektor Uczelni jest ekspertką tego projektu.

Przykładem współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest organizacja wizyt studyjnych przez partnerów biznesowych. W czasie takich wizyt studenci mogą zapoznać się ze specyfiką firmy, strukturą organizacyjną, zadaniami realizowanymi przez pracowników i przyrzeć się bliska funkcjonowaniu podmiotu. Dowodem na to jest np. wizyta studyjna studentów kierunku finanse i rachunkowość w firmie SuperKsięgowa CaschDirector (2.06.2022 r.), gdzie mieli oni okazję zapoznać się z praktycznymi elementami cyfryzacji, stosowanymi w księgowości, poznać specyfikę pracy księgowego oraz wykorzystywane narzędzia pracy. Mieli także okazję zapoznać się z oferowanymi ścieżkami rozwoju zawodowego. Wizyty studyjne odbywały się także w ramach realizowanych projektów, na przykład „WSPA-niała przyszłość – zintegrowany program rozwoju uczelni – edycja 2”, który przewidywał wizyty studyjne u pracodawców ściśle powiązanych z rynkiem pracy przyszłych absolwentów kierunku.

Na kierunku finanse i rachunkowość Uczelnia nie prowadzi prac etapowych i dyplomowych zleczanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze, ale członkowie Rady Konsultacyjnej zapoznawani są z tematami prac dyplomowych i mają możliwość zgłaszania własnych propozycji, które są następnie przekazywane do wykładowców prowadzących seminaRIA dyplomowe. W raporcie samooceny podano kilka przykładów prac, które powstały w odpowiedzi na zgłaszane propozycję (na przykład Ocena rentowności przedsiębiorstw na podstawie wybranych spółek w branży informatycznej).

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym zatrudniając jego przedstawicieli do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci kierunku finanse i rachunkowość mogą dzięki temu nabywać wiedzę i umiejętności bezpośrednio od praktyków gospodarczych. W raporcie samooceny Uczelnia wskazała z imienia i nazwiska oraz funkcji pełnionych poza Uczelnią 9 osób, które łączą pracę w firmach i instytucjach z pracą w WSPA.

Współpraca obejmuje również ofertę szkoleń dla studentów kierunku finanse i rachunkowość, czego przykładem jest przygotowanie przez jedną z firm, laureata Nagrody Diamenty Forbes 2024, obsługującą ponad 600 klientów, systemu szkoleń zawodowych, umożliwiających wejście w życie zawodowe.

Studenci kierunku finanse i rachunkowość uczestniczą także w warsztatach organizowanych przez Urząd Miasta Lublin w ramach wspierania akademickości Lublina. Przykładem jest cykl „Skills Up!”, mający na celu rozwój kompetencji miękkich, kreatywności i przedsiębiorczości.

Webinaria, z uwagi na łatwość ich organizacji, stały się popularną formą współpracy z otoczeniem gospodarczym. Są formą prezentacji firmy / instytucji i zachęcenia do zainteresowania się pracą w niej. W raporcie samooceny Uczelnia wymieniła wiele przykładów takiej współpracy, na przykład webinarium na temat wykorzystania narzędzia Power BI, webinarium przygotowujące do pracy w programie Finanse i Księgowość, który jest jednym z najczęściej używanych programów finansowo –

księgowych w Polsce czy webinarium Księgowość bez papieru – jak organizować pracę z dokumentami cyfrowymi.

W ramach współpracy z firmą Symfonia studenci kierunku finanse i rachunkowość mają możliwość skorzystania ze szkoleń oferowanych przez tę firmę oraz możliwość uczestniczenia w procesie certyfikacji popularnego programu finansowo-księgowego Symfonia. Z tej możliwości skorzystało 11 studentek i studentów.

Uczelnia organizuje Drzwi Otwarte dla uczniów szkół w celu zachęcenia ich do podjęcia studiów w WSPA. W edycji 2023/2024 w ramach tego wydarzenia poprowadzone zostały zajęcia z zarządzania finansami pt.: „Urodzony finansista – Masz tyle pieniędzy, że musisz sprawdzać dwa razy, że to Ty?”.

Uczelnia wychodzi także z tego typu działaniami bezpośrednio do szkół, prowadząc w nich warsztaty, których celem jest przybliżenie specyfiki rozwoju zawodowego w obszarze finansów i rachunkowości.

Badanie rynku pracy i losów absolwentów prowadzone jest w trybie ciągłym formalnie i nieformalnie w czasie spotkań z otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale też w ramach realizowanych projektów. Przykładem są badania przeprowadzone w 2024 r. trakcie realizacji projektu „WySPA kwalifikacji i umiejętności - zintegrowany program rozwoju uczelni”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). Było to badanie ankietowe realizowane przez Centrum Planowania Kariery techniką CAWI (Computer Assisted WebInterview). Ankiety rozesłane zostały do absolwentów, którzy ukończyli WSPA w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Badanie pozwoliło na uzyskanie informacji dotyczących oceny poziomu przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy oraz ocenę dostosowania programu realizowanego kształcenia do potrzeb rynku pracy i pracodawców, a także informację na temat losów absolwentów WSPA, ich funkcjonowania na rynku pracy oraz posiadania umiejętności dostosowania się do wymagań pracodawców.

O trafności działań podejmowanych przez WSPA w zakresie kierunku finanse i rachunkowość świadczą również dane Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych. Absolwenci ocenianego kierunku nie mają problemu ze znalezieniem zatrudnienia (średnio 1 miesiąc), a ich wynagrodzenia przewyższają wynagrodzenia absolwentów tego typu kierunków realizowanych na innych uczelniach, także publicznych.

Inne źródło, z którego korzysta Uczelnia w swoich analizach, to dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie zebrane w publikacji pn. „Stan bezrobocia absolwentów szkół wyższych w województwie lubelskim (rok akademicki 2021/2022)” przygotowane w 2023/2024 r. Z kolei w rejestrach Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zarejestrowanych jest 77 osób będących absolwentami WSPA, co stanowi zaledwie ok. 4% zarejestrowanych osób z wyższym wykształceniem.

Akademickie Biuro Karier w celu utrzymania ciągłego kontaktu z rynkiem pracy, organizuje także inne inicjatywy, jak Targi Pracy, Uczelniane Tygodnie Kariery (4 edycje - 2018, 2019 oraz wersje hybrydowe - 2020 i 2021), bezpośrednie spotkania z pracodawcami na Uczelni, webinary, warsztaty z przedsiębiorczości i inne działania mające na celu aktywizację zawodową studentów i absolwentów - szkolenia, wymiany, praktyki zagraniczne, oferty pracy wakacyjnej.

W kwietniu 2024 r. zorganizowano Dzień Kariery dla studentów WSPA, w którym wzięli udział nie tylko partnerzy Uczelni, ale również pracodawcy z regionu Lubelszczyzny oraz studenci i osoby

zainteresowane z Lublina i okolic. Hasłem przewodnim wydarzenia było „Krok do kariery, czyli najważniejszy pierwszy krok”. W ramach wydarzenia odbyły się warsztaty: z przygotowania do rozmowy rekrutacyjnej, z profesjonalnego pisania CV, z rozmowy rekrutacyjnej on-line, z budowania i kreowania wizerunku oraz własnej marki.

Współpraca z poszczególnymi interesariuszami zewnętrznymi ma charakter kompleksowy. Przykładem jest współpraca z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, która obejmować będzie prowadzenie wykładów na temat ubezpieczeń społecznych, konkursy na najlepszą pracę dyplomową; publikacji artykułów na łamach punktowanego kwartalnika „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i praktyka”, przyjmowanie studentów na praktyk i prowadzenia wspólnych projektów badawczych. Taki zakres obejmuje podpisana umowa potwierdzona przez przedstawiciela ZUS w trakcie spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami przybiera formy adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów. Są one przedmiotem rozważań kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia, a przegląd współpracy z otoczeniem społecznym na poszczególnych kierunkach dokonywany jest corocznie podczas posiedzenia Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz na bieżąco podczas posiedzeń Kolegium Dziekańskiego.

Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w semestrze letnim każdego roku akademickiego analizuje uwagi i propozycje do programu studiów zgłoszone przez Radę Konsultacyjną kierunku. Zespół ds. Jakości Kształcenia po dokonaniu oceny zgłoszonych propozycji podejmuje decyzję o wprowadzeniu ich do programu studiów lub odrzuceniu.

Na bieżąco dokonywane są także przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym podczas posiedzeń Kolegium Dziekańskiego (odbywających się raz w tygodniu), posiedzenia Konwentu Rozwoju WSPA. Sprawdzana jest także adekwatność działalności, którą zajmują się poszczególni członkowie Konwentu, do oferty edukacyjnej WSPA.

W zakresie współpracy dotyczącej realizacji praktyk zawodowych Kierunkowy oraz Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonują oceny aktualności i liczby podpisanych porozumień z firmami i instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Ponadto, w ramach badania ewaluacyjnego przeprowadzanego wśród studentów przez Pełnomocnika ds. Ewaluacji Jakości kształcenia studenci dokonują oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie praktyk zawodowych.

Władze Uczelni poddają analizie wyniki ankiet, omawiają je podczas posiedzenia Kolegium Dziekańskiego, a następnie podejmują niezbędne działania w celu usunięcia zaistniałych nieprawidłowości lub udoskonalenia funkcjonowania poszczególnych działów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odgrywa kluczową rolę w procesie projektowania, realizacji i doskonalenia programu studiów kierunku finanse i rachunkowość. Dzięki temu studia są dopasowane do realnych potrzeb rynku pracy oraz społeczności lokalnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

WSPA w ramach kierunku finanse i rachunkowość modelowo współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca jest prowadzona konsekwentnie od początku istnienia Uczelni i widoczna w działaniach Uczelni. Ma charakter stały, obejmuje inicjowanie zmian w programie studiów i treściach programowych zgodnie z aktualnymi trendami rynkowymi i potrzebami pracodawców, organizację praktyk zawodowych i staży, wolontariaty, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, a także współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w realizacji strategii Miasta Lublin. Współpraca opiera się o prężne funkcjonowanie Rady Konsultacyjnej wspólnej dla dwóch kierunków: finanse i rachunkowość i zarządzanie oraz o zatrudnianie do prowadzenia zajęć na kierunku czynnych zawodowo przedstawicieli otoczenia właściwego dla kierunku.

Profil firm i instytucji współpracujących z Uczelnią w ramach kierunku finanse i rachunkowość jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na tym kierunku. Współpraca jest monitorowana w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, dzięki czemu podlega okresowym przeglądom w odniesieniu do programu studiów, obejmującym ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów oraz doskonalenie jego realizacji. Wyniki przeglądów są wykorzystywane do rozwoju współpracy, a w konsekwencji również programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie studiów na kierunku wyraża się w podwyższaniu kompetencji językowych studentów i pracowników w ramach programu studiów, w ramach kształcenia studentów i zatrudniania pracowników z zagranicy, we współpracy z uczelniami zagranicznymi, w organizacji międzynarodowych konferencji, udziału studentów i pracowników w międzynarodowych programach, w szczególności w programie mobilności akademickiej Erasmus+.

W programach studiów na kierunku finanse i rachunkowość są prowadzone laboratoria z *języka obcego* (do wyboru z języka angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego), w wymiarze 120 godzin na czterech

semestrach studiów stacjonarnych I stopnia (8 punktów ECTS) i w takim samym wymiarze na studiach niestacjonarnych, zgodnie z zapisami efektu uczenia się FIR_U14 (posiada umiejętności posługiwania się językiem obcym, zgodnie z wymogami na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w szczególności w zakresie dyscyplin naukowych, którym został przyporządkowany kierunek studiów). Studenci studiów I. stopnia mogą podnosić umiejętności językowe na zajęciach warsztatowych na 6. semestrze w ramach *accounting basics*, *financial reporting and analysis* i *financial management* (każdy 1 ECTS, 15 godzin). Ponadto, na zajęciach z *ekonomii* na pierwszym semestrze, które są prowadzone w języku polskim, wprowadzane jest ekonomiczne słownictwo w języku angielskim.

Uczelnia realizuje przygotowanie studentów do pracy w warunkach międzynarodowych na kilku obszarach: kształcenie językowe, kształcenie w języku obcym oraz wyjazdy zagraniczne.

Uczelnia jest otwarta na przyjmowanie studentów zagranicznych i zatrudnianie pracowników z zagranicy. W roku akademickim 2024/2025 na kierunku zatrudnionych było dwoje pracowników zagranicznych. Z kolei na kierunku *finanse i rachunkowość* studiowało w tym roku akademickim 4 studentów zagranicznych (po 2 na pierwszym i trzecim roku).

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku aktywnie uczestniczą w międzynarodowych konferencjach i webinarium. Są one polem do współpracy naukowej, dydaktycznej oraz obszarem do prowadzenia dyskusji z międzynarodowym środowiskiem akademickim. Wśród konferencji międzynarodowych, w których brali udział pracownicy Uczelni wymienić warto: 5th International Scientific Conference Is it Time for a Total Reset? (2021), Trace International Inc. pt. „Trends in the EU: How Social Justice is Changing the Compliance Environment”, 2024, 2nd Beyond Humanism Forum, Konferencja on-line, 07.2021, 2021 Sarajewo „Sustainable University – Enterprise Cooperation for Improving Graduate Employability/SUCCESS”.

Ponadto pracownicy brali udział w międzynarodowych szkoleniach podnoszących kwalifikacje naukowe i dydaktyczne. Warto wymienić udział w takich szkoleniach, jak: INCLUSION AND MOBILITY Current Challenges and Advances – 2022.

Odnutowano też zagraniczne staże pracowników, zrealizowane w firmach Aleron Training Center SRL, Rumunia; CPS Academy doo w Belgradzie, Serbia; PlanB. d.o.o w Sarajewie, Bośnia; Cognita; d.o.o w Zagrzebiu, Chorwacja; Teza d.o.o w Sofii, Bułgaria.

Pracownicy Uczelni, prowadzący zajęcia na kierunku *finanse i rachunkowość*, brali też udział w takich międzynarodowych projektach, jak: 2024 – Rzemiosło jako forma odporności (Culture Hub Croatia in partnership with Matera Hub (Italy) and Center of Social Innovations (Ukraine) with support of IZOLYATSIA foundation, Trans Europe Halles and Mały Berlin and co-financed by the ZMINA: Rebuilding program, created with the support of the European Union under a dedicated call for proposals to support Ukrainian displaced people and the Ukrainian Cultural and Creative Sectors; 2023 – Ca’Foscari University, Wenecja – Włochy: „Modern teaching methods in management and economics. New methodology of preparation for classes”; 2023 – University of Maribor, Słowenia: „Teaching experiences during the Covid-19 pandemic”, 2022 – Projekt USAID 'Agriculture Growing Rural Opportunities Activity in Ukraine (AGRO)' HESP OSI (Open Society Institute); Projekt Erasmus+ “Internationally active – professionally valuable” KA2: Strategic Partnerships (Agreement no: 2020-1-PL01-KA203-081549, WSPA w Lublinie, 30.11.2021-30.06.2022).

Odnotowano też udział jednego pracownika w wizycie studyjnej w 2022 roku w Hochschule für angewandte Wissenschaften Kempten (University of Applied Sciences in Kempten) w Kempten, Bawaria, Niemcy w ramach projektu: Erasmus + „Sustainable University – Enterprise Cooperation for Improving Graduate Employability/SUCCESS.

W roku akademickim 2021/2022 odbył się wyjazd 1 pracownika w ramach programu Erasmus+, w roku 2022/2023 zanotowano 12 wyjazdów, a w roku 2023/2024 - 7 wyjazdów. Z kolei aktywność studencka w ramach programu Erasmus+ przejawia się głównie w udziale w praktykach. W roku akademickim 2021/2022 zanotowano 7 praktyk studenckich, w roku 2022/2023 - 4 praktyki, a w roku 2023/2024 - 6 praktyk.

Jednostka na bieżąco monitoruje realizowane w tym zakresie działania. Na podstawie wyników monitorowania podejmowane są działania usprawniające.

Ocena stopnia umiędzynarodowienia odbywa się corocznie w ramach przygotowywanego Raportu Ewaluacyjnego. W raporcie oceniana jest ilość realizowanych projektów międzynarodowych, profil uczestników biorących udział w projekcie, wzrost lub spadek zainteresowania określonym typem mobilności, trendy we współpracy międzynarodowej i oczekiwania w zakresie nawiązywania nowych partnerstw z wybranymi kierunkami geograficznymi czy konkretnymi państwami.

Okresowa ocena umiędzynarodowienia wpływa na wyznaczanie celów do realizacji przy pisaniu nowych projektów w kolejnych naborach wniosków, rozszerzanie współpracy międzynarodowej o nowe kierunki geograficzne- w ostatnim roku była to Afryka- nowe partnerstwa z uczelniami w Kenii i Rwandzie, bazując na pozytywnych doświadczeniach z realizacji projektów z uczelnią z Mauritiusa.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia tworzy warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku. Uczelnia oferuje nauczanie języka obcego oraz nauczanie w językach obcych - zarówno studentów, jak i osób prowadzących zajęcia dydaktyczne. Dzięki temu, nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania w językach obcych, a studenci do uczenia się w językach obcych.

Jednostka aktywnie wspiera międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Skutkuje to systematycznym podnoszeniem stopnia wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia i działania podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych dla umiędzynarodowienia kształcenia podlega systematycznym ocenom. Wyniki tych ocen są wykorzystywane w ciągłych działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się intensyfikację wysiłku na rzecz zachęcania studentów do korzystania z zagranicznych wyjazdów długoterminowych.

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy. Wsparcie studentów objawia się na wielu płaszczyznach poprzez m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie rozwoju naukowego oraz społecznego, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów, wsparcie aktywności wykraczających poza program studiów, pomoc materialną oraz animację ruchu naukowego i społecznego. Zadbano o wsparcie studentów w zakresie wejścia na rynek pracy po ukończeniu studiów. Uczelnia zapewnia studentom bezpieczeństwo oraz realizuje politykę zwalczania przemocy i przeciwdziałania dyskryminacji. Uczelnia stworzyła również odpowiednie warunki do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na wielopłaszczyznowe wsparcie w procesie uczenia się.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów, takich jak osoby studiujące w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, osoby pracujące, wychowujące dzieci, a także studentów zagranicznych. W szczególności dostosowano ofertę do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, zapewniając im wsparcie technologiczne i organizacyjne. Osoby te mogą liczyć w szczególności na:

1. Dostęp do usług tłumacza języka migowego;
2. Transport na zajęcia dydaktyczne;
3. Dostęp do usług asystenta;
4. Dostosowanie formy egzaminu lub rozmowy kwalifikacyjnej indywidualnie do potrzeb;

Uczelnia realizowała również projekt „WySPA Dostępności”, który na celu miał zniwelowanie barier, z którymi spotykają się osoby z niepełnosprawnościami w ramach codziennego funkcjonowania w uczelni. W projekcie tym zniwelowano bariery architektoniczne w uczelni, a także przeszkolono kadrę dydaktyczną i administracyjną w zakresie pracy z osobami o szczególnych potrzebach. Główne działania w projekcie obejmowały modernizację i rozszerzenie działalności Biura ds. Osób z niepełnosprawnościami, opracowanie poradników i folderów traktujących o potrzebach i formach pomocy dla studentów z niepełnosprawnościami. Proces nauczania oraz infrastruktura są przystosowane do różnorodnych wymagań, co pozwala na efektywne uczestnictwo w zajęciach. Oprócz powyższych instrumentów Uczelnia zapewnia stypendia osobom z niepełnosprawnościami. Większość studentów kierunku realizuje kształcenie w formie studiów niestacjonarnych, w związku z czym, Uczelnia dostosowała godziny pracy działu obsługi studenta, tak aby funkcjonował również w soboty zjazdowe.

W Uczelni funkcjonuje również Centrum Pomocy i Wsparcia dla Polonii i Cudzoziemców, które zajmuje się doradztwem i wsparciem dla grup migrantów, w tym również dla studentów WSPA Lublin. Centrum w swojej codziennej działalności zajmuje się wsparciem studentów zza granicy w ich pierwszych krokach na terenie Polski. Pracownicy pomagają studentom w adaptacji w Lublinie, a także zapewniają m.in. pomoc językową w załatwieniu spraw urzędowych.

Uczelnia wykazuje, że wsparcie studentów prowadzone jest systematycznie, w sposób stały i kompleksowy. Działania te przybierają różne formy, w tym tradycyjne oraz oparte na nowoczesnych technologiach, co pozwala na realizację programu studiów i osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Szczególną rolę odgrywa tu platforma e-learningowa, która wspiera proces dydaktyczny, umożliwiając studentom dostęp do materiałów edukacyjnych oraz interaktywnych narzędzi nauki. Uczelnia kładzie nacisk na wykorzystanie infrastruktury i oprogramowania specjalistycznego, co jest istotne zwłaszcza w obszarze finansów i rachunkowości. Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym, oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Wyróżniający się studenci są motywowani do dalszego rozwoju poprzez system pomocy materialnej, w tym stypendium Rektora, stypendium socjalne, a także wsparcie w ramach projektów współfinansowanych z środków zewnętrznych. Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów oraz urlopy krótko i długoterminowe. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci w sposób pozytywny ocenili proces przyznawania indywidualnej organizacji studiów oraz urlopów.

Kluczową rolę w przygotowaniu studentów do wejścia na rynek pracy odgrywa Centrum Planowania Kariery WSPA. Centrum wspiera studentów w aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia, oferując indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym, organizację targów pracy oraz współpracę z lokalnymi pracodawcami. Jednostka prowadzi też bazy ofert pracy, praktyk i staży, dostosowując je do potrzeb różnych grup studentów. Centrum Planowania Kariery realizuje programy mentoringowe, warsztaty rozwijające umiejętności miękkie, a także organizuje spotkania z przedstawicielami branż, w których funkcjonują absolwenci WSPA. Pracownicy w ramach spotkań ze studentami omawiają także zasady odbywania praktyk, kwestie formalne oraz dokumenty niezbędne do odbycia praktyk. Centrum Planowania Kariery WSPA skutecznie wspiera studentów w budowaniu ścieżki zawodowej, oferując doradztwo w zakresie planowania kariery oraz wskazówki dotyczące rozwoju kompetencji zgodnych z wymaganiami rynku. W ramach funkcjonowania Centrum realizowany był projekt „WySPA kwalifikacji i umiejętności – zintegrowany program rozwoju uczelni”, który współfinansowany był ze środków pozyskanych z Funduszy Europejskich. Dzięki projektowi zorganizowano liczne spotkania studentów z potencjalnymi pracodawcami, a także zorganizowano Targi Pracy i Dni Kariery, gdzie studenci mieli możliwość wzięcia udziału w licznych kursach m.in. z pisania CV, czy budowania i kreowania wizerunku.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom Centrum Studiów Wyższych. W opinii studentów, osoby pracujące w Centrum mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. W Uczelni funkcjonuje platforma e-learningowa Polski Uniwersytet Wirtualny. W ramach platformy odbywają się wykłady, które są zapisywane, aby studenci mieli do nich nieograniczony dostęp do końca trwającego semestru. Na platformie publikowane są również materiały dydaktyczne.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń materialnych przysługujących im na mocy Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wszystkich niezbędnych informacji, dotyczących pomocy materialnej udzielają pracownicy Działu Rozliczeń finansowych ze studentami. Dyżury osób odpowiedzialnych za pomoc materialną są dostosowane do potrzeb studentów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski do właściwej jednostki, oraz Dziekana Kierunku. Skargi i wnioski kierowane przez studentów mogą mieć formę pisemną (tradycyjną lub elektroniczną) bądź ustną.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie intensywnie wspiera rozwój naukowy studentów poprzez działalność kół naukowych. Na uczelni funkcjonują takie koła, jak: Interdyscyplinarne Koło Nauk Społecznych PROGRES, Koło Naukowe „Narzędzia kreatywności” oraz Koło Naukowe „Nowe Technologie i Cyfryzacja”. Członkowie kół mają możliwość uczestniczenia w projektach, konferencjach oraz realizacji innowacyjnych przedsięwzięć, takich jak organizacja warsztatów i seminariów z praktykami branżowymi. Udział w działalności naukowej pozwala studentom rozwijać zainteresowania, zdobywać dodatkowe kompetencje oraz budować portfolio naukowe i zawodowe. Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie wspiera studentów poprzez dofinansowywanie szkoleń, wyjazdów oraz projektów z funduszy własnych oraz zewnętrznych. Uczelnia zachęca do udziału, a także organizuje wydarzenia, które mają na celu rozwój naukowy studentów m.in.:

- Webinarium organizowane przez partnera Uczelni, firmę Symfonia, które miało przygotować studentów do obsługi oprogramowania firmy. Studenci mają możliwość przystąpienia również do certyfikacji w zakresie obsługi tego programu.
- Możliwość uczestnictwa w projekcie „WSPA-niała przyszłość – zintegrowany program rozwoju uczelni”.
- Możliwość uczestniczenia w płatnych, półrocznych stażach zawodowych organizowanych przez firmę Vistra.

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, który aktywnie uczestniczy w działaniach organów kolegialnych Uczelni, pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a Władzami, a także organizuje projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym. Członkowie Samorządu mają zapewnione wsparcie swoich działań ze strony Władz Uczelni. Mogą oni korzystać z infrastruktury Uczelni, mają zapewnione pomieszczenie, wsparcie merytoryczne oraz środki finansowe na działalność. Zgodnie z Wewnętrznym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie przedstawiciel studentów zasiada w kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia nie uwzględnia obecności przedstawiciela studentów. Rekomenduje się włączenie w skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia osobę wskazywaną z grona studentów.

Uczelnia promuje aktywność studentów w różnorodnych dziedzinach, takich jak sport, działalność artystyczna, organizacyjna i przedsiębiorczość. Organizowane są wydarzenia integracyjne, konkursy i inicjatywy sportowe, co pozwala studentom rozwijać swoje zainteresowania i kompetencje społeczne. Uczelnia zorganizowała również program „Ambasador WSPA”, który umożliwia studentom

większe uczestnictwo w życiu Uczelni. Studenci reprezentują Uczelnię podczas różnorodnych akcji marketingowych, zewnętrznych targów uczelni. Za działalność tą studenci nagradzani są m.in. obniżką czesnego.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. W Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji funkcjonuje procedura antydyskryminacyjna, która określa zasady oraz sposób postępowania w procesie przeciwdziałania zjawiskom dyskryminacji, molestowania, molestowania seksualnego i mobbingu. W przypadku wystąpienia sytuacji związanych z dyskryminacją lub przemocą studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni. Ponadto w obrębie uczelni funkcjonuje Rzecznik Akademicki WSPA, powoływany przez Rektora, który ma na celu rozwiązywanie sporów pomiędzy studentami i pracownikami oraz podjęcie interwencji w przypadku przejawów dyskryminacji. Zgodnie z procedurą antydyskryminacyjną Rektor w ciągu 5 dni od otrzymania na piśmie informacji o przejawach dyskryminacji czy przemocy, przekazuje sprawę do odpowiedniej komisji, która następnie ma na celu wyjaśnienie przyczyn. Następnie sprawa przekazywana jest do Rzecznika Akademickiego, który podejmuje odpowiednie działania. Uczelnia współpracuje z organizacją pozarządową Baobab, która oferuje pomoc psychologiczną i psychiatryczną. Pomoc studentom jest udzielana bez kosztowo, a czas oczekiwania na konsultację jest zależny od aktualnych potrzeb, w tym liczby oczekujących na pomoc, rodzaju konsultacji, rangi problemu. Uczelnia organizuje cykliczne spotkania z psychologiem, a także innymi instytucjami na temat przestrzegania praw człowieka.

Procedury dotyczące zgłaszania skarg i wniosków są przejrzyste i skuteczne. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi za pośrednictwem formularzy online, bezpośrednio do Pełnomocnika Rektora ds. Studentów lub do Rzecznika Akademickiego. Skargi są rozpatrywane w określonym czasie, a proces ten odbywa się z poszanowaniem zasad przejrzystości i rzetelności.

Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania są zgodne z potrzebami studentów. Pracownicy administracyjni są regularnie szkoleni, aby zapewnić wysoką jakość obsługi oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów akademickich i organizacyjnych.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest badana oraz w miarę możliwości udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach badania ankietowego, które odbywa się raz do roku po zakończeniu semestru zimowego. Natomiast po zakończeniu semestru letniego monitorowanie przybiera formę wywiadu ze studentami. Ankiety były przeprowadzane za pośrednictwem platformy PUW, a także w sposób tradycyjny podczas zajęć. Studenci mogą zgłaszać swoje opinie dotyczące systemu wsparcia również w sposób nieformalny poprzez Samorząd Studentów oraz bezpośrednio do Władz i pracowników Uczelni. Uwagi, opinie i sugestie studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia. Należy zwrócić uwagę na fakt, że Rektor, po zakończeniu badania ankietowego, sporządza odpowiedź na raport (w tym na wszystkie uwagi i prośby od studentów), która publikowana jest na stronie internetowej WSPA.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci kierunku finanse i rachunkowość prowadzonego w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie mogą liczyć na wszechstronne wsparcie ze strony Uczelni w procesie uczenia

się. Wsparcie to jest wielopłaszczyznowe i objawia się na gruncie wsparcia materialnego, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, indywidualizacją procesu kształcenia, wsparcia aktywności wykraczających poza program studiów, możliwości rozwoju naukowego oraz przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Studentom zapewniono również możliwość rozwoju społecznego poprzez stworzenie przestrzeni do działania samorządu studenckiego oraz funkcjonowania w innych obszarach. Uczelnia monitoruje losy absolwentów. Studenci mają szeroką gamę możliwości zgłaszania swoich skarg i wniosków, a kadra dydaktyczna pozostaje otwarta na ich potrzeby i jest wykwalifikowana i przygotowana do realizacji postawionych zadań. Uczelnia poprzez regularną ankietyzację przeprowadza regularną ewaluację zapewnianego wsparcia stale ulepsza systemy wspomagające proces uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się włączenie w skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia osobę z grona studentów.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie zapewnia kandydatom na studia, studentom, absolwentom oraz pracownikom oraz innym grupom interesariuszy, w tym przedstawicielom otoczenia społeczno-gospodarczego stały dostęp m.in. do informacji o procesie kształcenia, procedurach obowiązujących w toku studiów, planach i harmonogramach studiów, jak również warunkach rekrutacji poprzez stronę internetową Uczelni. Informacje zawarte na tych stronach są dostępne publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie, w tym również przez osoby z niepełnosprawnościami. Strony te są dostosowane do ich przeglądania zarówno za pomocą urządzeń stacjonarnych, jak i mobilnych.

Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie interesujących dla użytkownika treści. Strony internetowe uczelni są w pełni dostosowane do osób z niepełnosprawnościami oraz spełniają wszystkie standardy WCAG. Strony Uczelni dostępne są w językach polskim, angielskim, rosyjskim oraz ukraińskim.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie publikuje szczegółowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych

osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.:

- podstawowe informacje dotyczące kierunków studiów
- informacje na temat celów kształcenia na wszystkich kierunkach, w tym kierunku finanse i rachunkowość
- opis realizacji programów studiów
- opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na studia
- warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów
- terminarz procesu przyjęć na studia
- programy studiów kierunku finanse i rachunkowość
- efekty uczenia się dla kierunku finanse i rachunkowość
- opis procesu uczenia się i oraz jego organizacji
- charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym ich uznawanie
- zasady dyplomowania
- zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się

W trakcie analizy stron internetowych Uczelni, w szczególności systemu rekrutacyjnego WSPA, wskazano, że opublikowana uchwała w sprawie warunków i trybu rekrutacji nr 420/2020 wraz z załącznikami do niej pochodzą z 2020 roku. W Biuletynie Informacji Publicznej znajduje się nieaktualna uchwała rekrutacyjna. W związku z tym rekomenduje się aktualizację uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji w systemie rekrutacyjnym.

Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Dotyczy to kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Przedmiotem analizy jest szczegółowość informacji i sposób jej prezentacji. Uczelnia realizuje monitoring poprzez badanie ankietowe kierowane do studentów po zakończeniu każdego semestru. Jednocześnie wszystkie zainteresowane osoby, w tym interesariusze zewnętrzni oraz pracownicy Uczelni, mają możliwość bieżącego zgłaszania jakichkolwiek problemów za pośrednictwem kontaktu drogą elektroniczną lub telefoniczną z dedykowanym pracownikiem. Kontakt do Centrum IT znajduje się w ogólnodostępnej domenie Uczelni. Stwierdzić należy, że wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, kandydaci na studia i inni zainteresowani mogą swobodnie korzystać z szerokiej gamy informacji dotyczących procesu kształcenia oraz działania uczelni. Dostęp do tych informacji jest ogólnodostępny i bez ograniczeń.

Osoby zainteresowane studiami mają możliwość uzyskania istotnych danych na temat oferowanych kierunków, wymagań rekrutacyjnych, terminów rekrutacji oraz programów nauczania. Informacje te obejmują wszystkie niezbędne aspekty, takie jak cele kształcenia, wymagane umiejętności, kryteria kwalifikacji, charakterystykę procesu nauczania i uczenia się, organizację zajęć, system weryfikacji i oceny osiągnięć, procedury związane z uzyskaniem dyplomu, a także warunki i wsparcie studenckie. Działania Uczelni w tym obszarze są na bieżąco monitorowane, a wszystkie treści wymagające aktualizacji są na bieżąco korygowane przez uczelniane Centrum IT.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się aktualizację uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji w systemie rekrutacyjnym Uczelni.

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zgodnie z polityką jakości przedstawioną przez Uczelnię osobą odpowiedzialną merytorycznie za oceniany kierunek studiów jest Dziekan kierunku finanse i rachunkowość. Do jego kompetencji należy przede wszystkim kierowanie i bieżący nadzór nad prawidłowością procesu dydaktycznego, dbanie o wysoki poziom prowadzonych zajęć (hospitacje, ocena poziomu dydaktycznego zajęć, ocena procesu dyplomowania), organizowanie cyklicznych spotkań z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi w celu aktualizacji programów studiów oraz reprezentowanie Uczelni na zewnątrz w działaniach związanych z kierunkiem. Nadzór organizacyjno-administracyjny pełni Dyrektor Centrum Studiów Wyższych, którego obowiązki obejmują planowanie organizacji roku akademickiego, nadzorowanie przygotowania planów obciążeń dydaktycznych, wdrażanie szczegółowych harmonogramów realizacji programów studiów, organizację sesji egzaminacyjnych i egzaminów dyplomowych oraz dbanie o wysokie standardy obsługi studentów. Pełnomocnik Rektora ds. ewaluacji jakości kształcenia czuwa nad ewaluacją i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość. Do jego kompetencji należy bieżąca i okresowa ewaluacja jakości kształcenia zgodnie z przyjętymi procedurami, opracowywanie podsumowań, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych ewaluacji, proponowanie nowych metod i narzędzi służących obiektywnej ewaluacji jakości kształcenia oraz prowadzenie ewaluacji jakości kształcenia w wybranych obszarach z własnej inicjatywy lub na polecenie Rektora lub Prorektora ds. ogólnych. Rektor WSPA pełni natomiast nadzór nad wdrażaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w tym nad realizacją działań i procedur dotyczących poszczególnych kierunków studiów. W trakcie wizytacji potwierdzono pełne zaangażowanie wskazanych osób i zespołów w realizację zadań wynikających z przypisanych im zakresów działania oraz odpowiedzialności.

Projektowanie, zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie obowiązujące procedury. Działania te uregulowano w ramach procedury nr 1 pt. *Okresowy przegląd i modyfikacja programów studiów wyższych* przyjętej Zarządzeniem nr 124/R/WSPA/2022-2023 Rektora Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie z dnia 30 września 2023 roku. Zgodnie z jej zapisami decyzję o przystąpieniu do modyfikacji programu studiów na określonym kierunku i poziomie studiów podejmuje Zespół ds. Jakości Kształcenia właściwy dla tego kierunku studiów, po przeprowadzeniu okresowego przeglądu programu studiów oraz po zasięgnięciu opinii Rady Konsultacyjnej tego kierunku, a także po przeanalizowaniu danych dotyczących w szczególności:

- a) stopnia osiągania efektów uczenia się przez studentów tego kierunku;
- b) losów zawodowych (ekonomicznych) absolwentów tego kierunku;
- c) zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów wyposażonych w efekty uczenia się założone na tym kierunku.

Zgodnie z przywołaną procedurą, w toku prac na modyfikacją i doskonaleniem programu Zespołu ds. Jakości Kształcenia zobligowany jest do przeprowadzania następujących analiz:

- a) analiza i ewentualna modyfikacja sylwetki absolwenta kierunku;
- b) analiza i ewentualna modyfikacja kierunkowych efektów uczenia się;
- c) analiza i ewentualna modyfikacja programu studiów;
- d) analiza i ewentualna modyfikacja sylabusów (w tym aktualizacja treści kształcenia, literatury, przedmiotowych efektów uczenia się oraz zasad i metod weryfikacji efektów uczenia się);
- e) analiza i ewentualna modyfikacja szczegółowych elementów procesu kształcenia (m. in. zasad oraz trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych; zasad procesu dyplomowania).

Wypracowana propozycja zmian przedstawiana jest Dyrektorowi Centrum Jakości Kształcenia - w celu formalnej weryfikacji zgodności programu studiów z prawem oraz Radzie Konsultacyjnej – w celu zaopiniowania proponowanych zmian, w szczególności w zakresie oczekiwań rynku pracy. Ustalenie programu studiów wymaga zasięgnięcia opinii Samorządu Studenckiego. Zmodyfikowany program studiów zostaje przyjęty w drodze uchwały przez Senat Uczelni ogłoszony na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni.

W programie studiów kierunku finanse i rachunkowość innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej oraz współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość uwzględnione zostały w odpowiednim zakresie dla specyfiki kierunku. W proces dydaktyczny wdrożone zostały narzędzia informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. W przegląd i doskonalenie programu studiów zaangażowani są bezpośrednio członkowie Rady Konsultacyjnej kierunku. W proces dydaktyczny wdrożone zostały narzędzia informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. W procesie kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość wykorzystuje się platformę umożliwiającą prowadzenie kształcenia na odległość w trybie zajęć synchronicznych, a proces dydaktyczny w szerokim zakresie wspomagany jest przez dedykowane kierunkowi materiały w formule e-learningu.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Zasady rekrutacji określone są w odpowiedniej uchwale Senatu w sprawie warunków rekrutacji na konkretny rok akademicki.

Zgodnie z deklaracją Uczelni, program studiów ocenianego kierunku podlega systematycznej ocenie. Działanie to obejmuje m.in. analizę wniosków z oceny zgodności koncepcji kształcenia na kierunku z potrzebami rynku pracy, poprawność systemu punktów ECTS, treści programowe, metody

kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Przedstawione przez Uczelnię wyniki ewaluacji programu studiów oraz warunków jego realizacji na kierunku finanse i rachunkowość potwierdzają realizację ww. zadań wynikających z zapisów WSZJK.

W obecnej procedurze przewidziano ocenę osiąganych przez studentów efektów uczenia się prowadzoną przez nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia (osobę odpowiedzialną za moduł). Wypełniane przez prowadzącego zajęcia tzw. „Sprawozdanie z weryfikacji efektów uczenia się założonych w karcie przedmiotu”, poza danymi dotyczącymi prowadzącego zajęcia, zawiera następujące pozycje: zastosowane prace etapowe (częstkowe, końcowe) w odniesieniu do poszczególnych założonych dla zajęć efektów uczenia się, opis zgromadzonej dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów założonych efektów, informacje nt. sposobu oceny oraz rozkładu ocen. Po dokonaniu weryfikacji i oceny efektów uczenia się uzyskanych przez studentów prowadzący informuje, czy zachodzi konieczność zmian w zakresie prowadzenia zajęć w kolejnym cyklu w odniesieniu do: merytorycznej zawartości treści programowych i powiązanych z nimi efektów uczenia się określonych dla danych zajęć; formy i sposobu prowadzenia zajęć; formy i sposobu realizacji zaliczeń częściowych; formy i sposobu realizacji zaliczeń końcowych; zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej lub zmiany zasad zaliczenia. Na podstawie złożonych sprawozdań opracowywany jest podsumowujący je raport zawierający rekomendacje odnoszące się do doskonalenia sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Analiza przedstawionej dokumentacji działań w zakresie oceny poprawności prowadzanego procesu weryfikacji i oceny efektów uczenia się podejmowanych w ramach funkcjonujących procedur projakościowych wskazuje jednak na konieczność modyfikacji i rozszerzenia podejmowanych w tym zakresie przez gremia odpowiedzialne za jakość kształcenia działań ewaluacyjnych. W przyjętych rozwiązaniach brak jest jednak systemowych działań podejmowanych przez osoby odpowiedzialne za jakość kształcenia na kierunku w zakresie obiektywnej (odrębnej w stosunku do ocen wykładowcy) i systematycznej oceny:

- zgromadzonej dokumentacji (dowodów) na osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się, tj. czy efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci odpowiednich prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, itp.;
- rodzaju, formy, tematyki i metodyki przedstawionych prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań w odniesieniu do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

W wyniku bieżącej oceny zespół oceniający zdiagnozował elementy programu studiów wymagające jeszcze naprawy lub udoskonalenia, co znalazło odzwierciedlenie w sformułowanych w ramach kryterium 1, 2 i 3 zaleceniach. Wskazuje to na konieczności zwiększenia efektywności działań gremiów odpowiedzialnych za projektowanie oraz realizację programu studiów kierunku finanse i rachunkowość, jak również wprowadzenia trwałych mechanizmów, które wyeliminują w przyszłości występowanie nieprawidłowości będących podstawą sformułowania zaleceń.

Jakość kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość poddawana jest cyklicznej ocenie prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Poprzednia pozytywna ocena programowa kierunku wydana

została uchwałą nr 640/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2018 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu powyższej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku finanse i rachunkowość wyznaczone zostały osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Przyjęte zostały zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji. W proces doskonalenia jakości kształcenia na kierunku angażowani są interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, oraz interesariusze zewnętrzni. Na kierunku przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Wnioski z analizy programów studiów, w założeniu przyjętego WSZJK, wykorzystywane są w procesie jego doskonalenia.

W obecnie prowadzonej ocenie programowej stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające podjęcia działań naprawczych:

1. Sposób realizacji obowiązujących procedur WSZJK w zakresie weryfikacji efektów uczenia się na poziomie zajęć nie zapewnia obiektywnej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się oraz stawianych wymagań w odniesieniu do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
2. Zidentyfikowane w ramach kryterium 1, 2 i 3 nieprawidłowości wskazują na konieczność zwiększenia efektywności działań gremiów odpowiedzialnych za projektowanie i realizację programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się podniesienie efektywności wewnętrznych procedur w zakresie weryfikacji efektów uczenia się na poziomie zajęć w celu zapewnienia obiektywnej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się pod względem oceny zgodności rodzaju, formy, tematyki i metodyki prac egzaminacyjnych i etapowych związanych z danymi zajęciami oraz stawianych im wymagań z poziomem i profilem studiów oraz założonymi dla zajęć efektami uczenia się.
2. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych, które wyeliminują w przyszłości występowanie nieprawidłowości będących podstawą sformułowania zaleceń w ramach kryteriów 1, 2, 3.

5. Załączniki: